

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 11.12.2007
COM(2007) 803 τελικό
ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Στρατηγική έκθεση σχετικά με την ανανεωμένη στρατηγική της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση: έναρξη του νέου κύκλου (2008-2010)

Διατήρηση του ρυθμού αλλαγής

Αξιολόγηση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων

Στατιστικό παράρτημα σχετικά με τα δελτία ανά χώρα – επεξηγηματικές σημειώσεις

Το στατιστικό παράρτημα παρουσιάζει 14 προεπιλεγμένους διαρθρωτικούς δείκτες που προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα με κατανομή κατά φύλο όπου είναι δυνατό.

Η πλήρης βάση δεδομένων για τους διαρθρωτικούς δείκτες, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων και μεταδεδομένων σχετικά με τα κράτη μέλη της ΕΕ, τις προσχωρούσες και τις υποψήφιες χώρες, τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και τις χώρες ΕΖΕΣ, είναι διαθέσιμη στο κοινό στον δικτυακό τόπο για τους διαρθρωτικούς δείκτες της Eurostat: <http://ec.europa.eu/eurostat/structuralindicators>. Για κάθε κράτος μέλος της ΕΕ, και οι 14 δείκτες παρουσιάζονται σε έναν πίνακα και σε δύο γραφικές παραστάσεις.

Οι 14 προεπιλεγμένοι δείκτες

<i>Κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ</i>	Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ) (ΕΕ-27 = 100)
<i>Παραγωγικότητα της εργασίας ανά απασχολούμενο άτομο</i>	ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ) ανά απασχολούμενο άτομο σε σχέση με την ΕΕ-27 (ΕΕ-27 = 100)
<i>Ποσοστό απασχόλησης *</i>	Απασχολούμενα άτομα ηλικίας 15 έως 64 ετών ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της ίδιας ηλικιακής ομάδας
<i>Ποσοστό απασχόλησης των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων *</i>	Απασχολούμενοι ηλικίας 55 έως 64 ετών ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της ίδιας ηλικιακής ομάδας
<i>Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη για Ε&Α (ΑΕΔΕΑ),</i>	Ακαθάριστη εγχώρια δαπάνη για Ε&Α (ΑΕΔΕΑ), ως ποσοστό % του ΑΕΠ
<i>Επίπεδο εκπαίδευσης των νέων *</i>	Ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 24 ετών που ολοκλήρωσε τουλάχιστον την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
<i>Συγκριτικά επίπεδα τιμών</i>	Συγκριτικά επίπεδα τιμών της τελικής κατανάλωσης των νοικοκυριών, συμπεριλαμβανομένων των έμμεσων φόρων (ΕΕ-27 = 100)
<i>Επενδύσεις επιχειρήσεων</i>	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου του ιδιωτικού τομέα ως ποσοστό του ΑΕΠ

<i>Ποσοστό πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβαστικές πληρωμές *</i>	Ποσοστό πληθυσμού με ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το όριο κινδύνου φτώχειας, που ορίζεται στο 60% του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου εισοδήματος
<i>Διασπορά των περιφερειακών δεικτών απασχόλησης *</i>	Συντελεστής μεταβολής των ποσοστών απασχόλησης μεταξύ των περιφερειών (επίπεδο NUTS 2) κάθε χώρας
<i>Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας *</i>	Συνολικός αριθμός μακροχρόνιων ανέργων (άνω των 12 μηνών) ως ποσοστό του συνολικού ενεργού πληθυσμού
<i>Συνολικές εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου</i>	Δείκτης εκπομπών αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και στόχοι σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Κιότο / ΕΕ απόφαση του Συμβουλίου για το 2008-2012 (έτος βάσεως = 100)
<i>Ενεργειακή ένταση της οικονομίας</i>	Ακαθάριστη εγχώρια κατανάλωση ενέργειας που διαιρείται δια του ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές, 1995=100) και μετράται σε kgoe (χιλιόγραμμα ισοδύναμου πετρελαίου) ανά 1000 ευρώ
<i>Όγκος εμπορευματικών μεταφορών σε σχέση με το ΑΕΠ</i>	Δείκτης του όγκου των εγχώριων εμπορευματικών μεταφορών σε σχέση με το ΑΕΠ, που μετράται σε τόνους -χλμ./ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές, 1995=100)

* Κατανομή δεικτών ανά φύλο

Ο πίνακας

Ο πίνακας της κάθε χώρας παρουσιάζει τα δεδομένα από το 2000 έως το 2003-2006 για την εκάστοτε χώρα καθώς και το μέσο όρο της ΕΕ-27. Στους πίνακες δεδομένων χρησιμοποιούνται τα ακόλουθα σύμβολα:

- b διακοπή σειράς   f   πρόβλεψη
e εκτιμήσεις   :   δεν είναι διαθέσιμα
p προσωρινή αξία   -   άνευ αντικειμένου

Οι γραφικές παραστάσεις

Οι 14 εθνικοί δείκτες παρουσιάζονται σε δύο γραφικές παραστάσεις οι οποίοι συγκρίνουν την πραγματική αξία με τις αξίες της ΕΕ-27¹, και προσδιορίζουν τους τομείς στους οποίους το συγκεκριμένο κράτος μέλος έχει καλύτερες ή χειρότερες επιδόσεις από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

¹ Αξίες στη γραφική παράσταση = τρέχουσα εθνική αξία τρέχουσα αξία της ΕΕ-27 * 100.

Ο δείκτης «Ποσοστό κινδύνου φτώχειας» μετρά τη σχετική φτώχεια σε μια συγκεκριμένη χώρα και ο μέσος όρος της ΕΕ-27 υπολογίζεται ως ο σταθμισμένος με βάση τον πληθυσμό μέσος όρος των διαφόρων εθνικών αξιών. Συνεπώς, μια σύγκριση των εθνικών αξιών με το μέσο όρο της ΕΕ-27 μπορεί να είναι δύσκολο να ερμηνευτεί σωστά, και πιθανόν να οδηγεί σε διαφορετικά αποτελέσματα από τον υπολογισμό των ποσοστών κινδύνου φτώχειας βάσει ενός κοινού ελαχίστου ορίου αναφοράς. Κατά τη φάση μετάβασης όλων των κρατών μελών προς την παραγωγή δεδομένων βάσει του νέου κανονισμού EU-SILC από το 2005, οι δείκτες αντλούνται από εθνικές πηγές που δεν είναι πλήρως εναρμονισμένες. Οι δείκτες υπολογίζονται βάσει ορισμού του εισοδήματος που μέχρι το 2007 δεν συμπεριλαμβάνει το τεκμαρτό εισόδημα από ενοίκια και τις πληρωμές τόκων ενυπόθηκων δανείων.

Για την παρουσίαση σε γραφικές παραστάσεις, οι δείκτες έχουν χωριστεί σε δύο ομάδες:

- Πρώτη γραφική παράσταση. Η πρώτη γραφική παράσταση περιλαμβάνει τους δείκτες για τους οποίους οι αυξανόμενες αξίες δείχνουν θετική τάση, πράγμα που σημαίνει ότι αν η αξία του δείκτη είναι πάνω από 100 σε σύγκριση με την ΕΕ-27, οι επιδόσεις θεωρούνται αρκετά καλές.
- Δεύτερη γραφική παράσταση. Η δεύτερη γραφική παράσταση περιλαμβάνει τους δείκτες για τους οποίους οι μειούμενες αξίες δείχνουν θετική τάση, πράγμα που σημαίνει ότι αν η αξία του δείκτη είναι κάτω από 100 σε σύγκριση με την ΕΕ-27, οι επιδόσεις θεωρούνται αρκετά καλές.

Οι γραφικές παραστάσεις δείχνουν επίσης τους δύο βασικούς στόχους της ΕΕ, που συνίστανται στην εξασφάλιση 3% του ΑΕΠ για τις δαπάνες που αφορούν την έρευνα και την ανάπτυξη και στην επίτευξη συνολικού ποσοστού απασχόλησης 70% έως το 2010. Δεδομένου ότι οι δείκτες συγκρίνονται με βάση την αξία της ΕΕ, οι στόχοι μετατρέπονται και αυτοί σε δείκτη που συγκρίνει τον στόχο της ΕΕ και την πραγματική αξία της ΕΕ-27 το 2006 (ή το τελευταίο διαθέσιμο έτος).

Πηγές δεδομένων

Όλοι οι δείκτες προέρχονται από τη βάση δεδομένων της Eurostat στις 19 Νοεμβρίου 2007. Η πηγή των πληροφοριών είναι η Eurostat σε όλες τις περιπτώσεις εκτός από τις πληροφορίες που αφορούν τις εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος και Ευρωπαϊκό Θεματικό Κέντρο για την ποιότητα του αέρα και τις κλιματικές μεταβολές) και τις ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για την Ε&Α (Eurostat και ΟΟΣΑ).

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να θέσουν εθνικούς στόχους για το ποσοστό απασχόλησης και για τις ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για την Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ. Οι εθνικοί στόχοι που παρουσιάζονται ανταποκρίνονται στην επιταγή αυτή και προέρχονται από τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

Εξήγηση των συντομογραφιών

ΕΕ-27: Ευρωπαϊκή Ένωση (27 χώρες)

Ζώνη του ευρώ: Ζώνη του ευρώ (13 χώρες για όλα τα έτη)

Ελλάδα

1. Η Ελλάδα σημείωσε ισχυρή οικονομική ανάπτυξη, κατά μέσο όρο 4%, μεταξύ 2005 και 2007, και αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σαφώς υψηλότερη του μέσου όρου της ΕΕ. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανέρχεται στο 96,9% του μέσου όρου της ΕΕ. Δεδομένου ότι η δημιουργία θέσεων απασχόλησης είναι γενικά χαμηλή, το ποσοστό απασχόλησης (61%) εξακολουθεί να είναι πολύ κατώτερο από τον στόχο της Λισαβόνας, ειδικότερα για τις γυναίκες και τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας. Η ανεργία μειώνεται (8,9% το 2006), αλλά παραμένει υψηλή, ιδίως για τους νέους. Το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώθηκε στο 2½% του ΑΕΠ το 2006, από 5,1% του ΑΕΠ που ήταν το 2005.
2. Η Ελλάδα αντιμετωπίζει ισχυρές πληθωριστικές πιέσεις λόγω ανάπτυξης πέραν της δυναμικής σε συνδυασμό με δυσκαμψίες της αγοράς προϊόντων, ενώ η επιδείνωση της ανταγωνιστικής θέσης της χώρας δημιουργεί σημαντική ανισορροπία στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών. Παρά την έλλειψη εργατικού δυναμικού σε ορισμένους κλάδους, η ανεργία παραμένει υψηλή, γεγονός που υποδηλώνει δυσκαμψίες της αγοράς εργασίας και ενδεχόμενες αναντιστοιχίες επαγγελματικών προσόντων. Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος, ένα αποτελεσματικότερο και διαφανέστερο φορολογικό σύστημα και η αντιμετώπιση των διοικητικών δυσλειτουργιών θα μπορούσαν να αποδεσμεύσουν πόρους προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και ενεργητικές πολιτικές στην αγορά εργασίας. Οι προσπάθειες μετατροπής της αδήλωτης εργασίας σε επίσημη απασχόληση θα βελτίωναν την ποιότητα και τη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών και την αποτελεσματικότητα της αγοράς.

ΜΕΡΟΣ Ι: ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

3. Γενικά, από την έκθεση εφαρμογής του 2007 που υπέβαλε η Ελλάδα προκύπτει ότι σημειώθηκε σταθερή πρόοδος στην εφαρμογή του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων του 2005 (ΕΠΜ). Σε ορισμένους τομείς, ο ρυθμός προόδου φαίνεται ότι επιταχύνθηκε κάπως στη διάρκεια του προηγούμενου έτους.
4. Σημειώθηκε κάποια πρόοδος όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις τέσσερις ειδικές συστάσεις ανά χώρα που απηύθησε το Συμβούλιο. Στον μακροοικονομικό τομέα υπήρξε ικανοποιητική πρόοδος ως προς τη δημοσιονομική εξυγίανση, αλλά πρέπει να γίνουν περισσότερα βήματα για να εξασφαλισθεί η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών. Στον μικροοικονομικό τομέα και την απασχόληση υπήρξε εν μέρει πρόοδος. Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, τα πρώτα βήματα που έγιναν είναι ενθαρρυντικά.
5. Όσον αφορά τους άλλους τομείς στους οποίους το Συμβούλιο έκρινε ότι θα πρέπει να εστιάσει τις προσπάθειές της η Ελλάδα, καθώς και τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν κατά Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σημειώθηκε κάποια πρόοδος.
6. Η έκθεση εφαρμογής δεν αναφέρεται ειδικότερα στις συστάσεις που έγιναν προς τις χώρες της ζώνης του ευρώ, αλλά υπήρξαν σχετικές εξελίξεις. Η Ελλάδα έχει σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά τη δημοσιονομική εξυγίανση, και

λιγότερο όσον αφορά τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών της. Πρέπει να ληφθούν πρόσθετα μέτρα για να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στις επαγγελματικές υπηρεσίες, να ενθαρρυνθεί η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και να βελτιωθεί η ευελιξία και η ασφάλεια στην αγορά εργασίας.

7. Έχουν ενταθεί οι διαβουλεύσεις και οι προσπάθειες για τον ενστερνισμό του ΕΠΜ από τις κεντρικές και τοπικές αρχές και από τους κοινωνικούς εταίρους. Το ΕΠΜ και η έκθεση εφαρμογής του 2007 φαίνεται ότι είναι αποτέλεσμα ουσιαστικού διαλόγου μεταξύ των κυβερνητικών φορέων και των κοινωνικών εταίρων. Το ελληνικό Κοινοβούλιο συμμετείχε επίσης στην προσπάθεια αυτή. Δημιουργήθηκε παρατηρητήριο της Λισαβόνας, το οποίο εκπόνησε έκθεση το 2007. Οι διασυνδέσεις της διακυβέρνησης της εφαρμογής του ΕΠΜ με τα προγράμματα που εφαρμόζονται στα πλαίσια των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής είναι πολύ ισχυρές. Η διάθεση πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία για στόχους σχετικούς με την ανάπτυξη και την απασχόληση υλοποιήθηκε ικανοποιητικά, δεδομένου ότι τα κεφάλαια αυτά αποτελούν κινητήρια δύναμη για σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην απασχόληση και την εκπαίδευση, για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την ανταγωνιστικότητα και την περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς και για την προστασία του περιβάλλοντος.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μακροοικονομικές πολιτικές

8. Κατά την περίοδο 2005-2007, η Ελλάδα σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά την αντιμετώπιση της μακροοικονομικής πρόκλησης για δημοσιονομική εξυγίανση. Η νεοεκλεγείσα ελληνική κυβέρνηση δίνει έμφαση στη δημοσιονομική ισορροπία και τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Ωστόσο, για να εξασφαλισθεί η τελευταία, πρέπει να γίνουν περισσότερες προσπάθειες. Επιπλέον, τόσο το ποσοστό πληθωρισμού της Ελλάδας όσο και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών είναι μεταξύ των υψηλότερων στη ζώνη του ευρώ.
9. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Ελλάδα να συνεχίσει τη διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης και μείωσης του χρέους και να ορίσει ένα χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος προκειμένου να βελτιωθεί η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Η δημοσιονομική εξυγίανση άρχισε το 2004 και έχει προχωρήσει ικανοποιητικά - η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος κατά της Ελλάδας περατώθηκε τον Ιούνιο του 2007 και το δημοσιονομικό έλλειμμα περιορίστηκε σχεδόν κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, σε 2½% του ΑΕΠ το 2006. Ωστόσο, η εφαρμογή προσωρινών μέτρων αύξησης των εσόδων και ο ανεπαρκής έλεγχος ορισμένων δημοσίων δαπανών, ιδιαίτερα των τρεχουσών πρωτογενών δαπανών, αποτελούν αδυναμίες. Σύμφωνα με την έκθεση εφαρμογής, η δημοσιονομική εξυγίανση θα συνεχιστεί και θα οδηγήσει σε ισοσκελίση του προϋπολογισμού μέχρι το 2010. Το σχέδιο προϋπολογισμού του 2008 προβλέπει δημοσιονομικό έλλειμμα 1,6% του ΑΕΠ για το 2008. Έχουν ληφθεί μέτρα για τη βελτίωση της είσπραξης των φόρων και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης. Ωστόσο, η πρόοδος στην εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών ήταν περιορισμένη. Παρόλο που χαρακτηρίστηκαν υψηλή προτεραιότητα από την Ελλάδα, η υλοποίηση

των σχετικών μεταρρυθμίσεων έχει αναβληθεί. Η έκθεση εφαρμογής τονίζει ότι η νέα κυβέρνηση έχει τώρα την ευκαιρία να προχωρήσει σε σημαντικά βήματα· πριν από το τέλος του 2007 αναμένεται να προκύψουν τα πρώτα αποτελέσματα και οι προτάσεις από τη δημόσια διαβούλευση και τη συμβουλευτική επιτροπή που συστάθηκε για να μελετήσει το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό σύστημα. Η κυβέρνηση έχει αναγγείλει ότι η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος θα αρχίσει μέχρι το καλοκαίρι του 2008.

10. Γενικά, η Ελλάδα υλοποίησε εν μέρει επιτυχώς τα μέτρα για την τήρηση των μακροοικονομικών δεσμεύσεων που είχαν διατυπωθεί στο ΕΠΜ της. Η δημοσιονομική εξυγίανση ήταν μεν ικανοποιητική, αλλά η Ελλάδα πρέπει να εξασφαλίσει και τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Υπήρξε συνεπώς κάποια πρόοδος όσον αφορά τη συμμόρφωση με την ειδική σύσταση περί δημοσιονομικής εξυγίανσης, μείωσης του χρέους και μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος για τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Οι πληθωριστικές πιέσεις και τα ελλείμματα των εξωτερικών συναλλαγών αποτελούν αιτία ανησυχίας.

Μικροοικονομικές πολιτικές

11. Στο ΕΠΜ 2005-2007, βασικές μικροοικονομικές προκλήσεις θεωρούνται οι ακόλουθες: ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ανάπτυξη μιας κοινωνίας της γνώσης, περιβαλλοντική και βιώσιμη ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης. Η πρόοδος στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων ήταν μέτρια.
12. Ο τομέας της ενέργειας σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο. Το νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο και η υποδομή βελτιώνεται. Ωστόσο, η κατεστημένη επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας κατέχει ισχυρή θέση στην αγορά. Η ενσωμάτωση του ρυθμιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ολοκληρώθηκε και ο ανταγωνισμός στη σταθερή τηλεφωνία ενισχύθηκε. Ο ανταγωνισμός και η μείωση των τιμών είχαν ως αποτέλεσμα να "απογειωθεί" το ποσοστό της ευρυζωνικής διείσδυσης, χάρις και στις κυβερνητικές πρωτοβουλίες για την ψηφιακή στρατηγική. Η αρχή ανταγωνισμού ενισχύθηκε και σημειώθηκε πρόοδος στις ιδιωτικοποιήσεις. Πάντως, η εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες είναι βραδεία και οι κανονιστικές ρυθμίσεις σχετικά με τις επαγγελματικές υπηρεσίες παραμένουν μεταξύ των πλέον περιοριστικών στην ΕΕ. Ορισμένα σημαντικά μέτρα έχουν καθυστερήσει, μεταξύ των οποίων ο εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός.
13. Σημειώθηκε κάποια πρόοδος όσον αφορά τη θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για το περιβάλλον και την αιεφόρο χρήση των πόρων· ωστόσο, απαιτείται υποδομή και επιβολή ενός συστήματος για την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων, την επεξεργασία των λυμάτων και την προστασία της βιοποικιλότητας. Ισχυρά ιδιωτικά συμφέροντα ανταποκρίνονται στο ευνοϊκότερο πλαίσιο και αναπτύσσουν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Οι εκπομπές που προκαλούν κλιματικές αλλαγές είχαν ήδη υπερβεί τον στόχο του Κιότο το 2005, και αυξάνονται με ταχύτητα. Η Ελλάδα πρέπει να λάβει πρόσθετα μέτρα για να επιτύχει τον στόχο του Κιότο.
14. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Ελλάδα να εκσυγχρονίσει τη δημόσια διοίκησή της δημιουργώντας ένα αποτελεσματικό κανονιστικό, ελεγκτικό και εκτελεστικό πλαίσιο

και εξασφαλίζοντας αποτελεσματική χρήση των διαρθρωτικών ταμείων. Έχει δημιουργηθεί τώρα ένα ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία και θα συνδράμει την Ελλάδα σ' αυτή την προσπάθεια. Το νομοθετικό έργο βελτιώνεται με τη σταδιακή καθιέρωση της εκτίμησης επιπτώσεων, την κωδικοποίηση και την απλούστευση της νομοθεσίας, καθώς και με μέτρα για τον περιορισμό του διοικητικού φόρτου, για τον οποίο έχει τεθεί στόχος μείωσης κατά 25% μέχρι το 2013. Η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης έχει προχωρήσει, υποστηριζόμενη και από μια ολοκληρωμένη ψηφιακή στρατηγική.

15. Το Συμβούλιο υπογράμμισε επίσης την ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην έρευνα και ανάπτυξη (E&A), στην ενσωμάτωση της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά και στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων πολιτικής για τις ΜΜΕ που έθεσε το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2006. Τα μέτρα για την προώθηση της E&A και της καινοτομίας εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό από τη χρηματοδότηση των διαρθρωτικών ταμείων κατά την περίοδο 2007-2013. Η έμφαση στους πόλους καινοτομίας είναι ελπιδοφόρα· ωστόσο, και παρά ορισμένα ενθαρρυντικά σημεία, η κυριαρχία των οικογενειακών ΜΜΕ και ο προσανατολισμός της οικονομίας στις υπηρεσίες δεν ευνοούν την ταχεία αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων σε E&A. Ο στόχος για διάθεση του 1,5% του ΑΕΠ σε δαπάνες E&A μετατέθηκε από το 2010 στο 2015. Υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο νομοσχέδιο για τη βελτίωση της διακυβέρνησης της E&A, αλλά δεν έχει ακόμη ψηφιστεί. Η εφαρμογή της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά έχει βελτιωθεί σημαντικά, αλλά το έλλειμμα ενσωμάτωσης της κοινοτικής νομοθεσίας παραμένει υψηλό. Έγιναν ορισμένες μεταρρυθμίσεις στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, αλλά παραμένουν πολλά προβλήματα, τα οποία εμποδίζουν την εφαρμογή των σχεδίων που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία.
16. Η Ελλάδα δεν έχει ανταποκρίθηκε πλήρως στην προτεραιότητα που έθεσε το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2006 για βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Βασικά μέτρα (π.χ. δημιουργία γενικού εμπορικού μητρώου) δεν έχουν ολοκληρωθεί, και ο μέσος χρόνος που απαιτείται για τη σύσταση επιχειρήσεων υπολογίζεται σε ένα μήνα περίπου. Ωστόσο, σε ορισμένους κλάδους, η διαδικασία σύστασης επιχειρήσεων και η αδειοδότηση έχουν απλουστευθεί και έχει εγκριθεί ένας νέος Πτωχευτικός Κώδικας, καθώς και μια αναθεώρηση της εμπορικής νομοθεσίας. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση έχει βελτιωθεί.
17. Η Ελλάδα έχει σημειώσει μερική επιτυχία όσον αφορά την εφαρμογή μέτρων για την τήρηση των μικροοικονομικών δεσμεύσεων που διατυπώνονται στο ΕΠΜ της. Η ανταπόκρισή της στην ειδική σύσταση για εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης βρίσκεται σε προπαρασκευαστικό στάδιο. Περιορισμένη είναι και η πρόοδος όσον αφορά την προώθηση της E&A, τη βελτίωση της ενσωμάτωσης της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά και την επίτευξη των στόχων πολιτικής για τις ΜΜΕ που έθεσε το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2006, αναδεικνύοντας έτσι την ανάγκη να επιταχυνθεί η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων. Επιπλέον, απαιτείται η λήψη πρόσθετων μέτρων για την ενίσχυση του ανταγωνισμού στις επαγγελματικές υπηρεσίες, για την προστασία του περιβάλλοντος και για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

Πολιτικές στον τομέα της απασχόλησης

18. Οι καλές μακροοικονομικές επιδόσεις συνέβαλαν στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης από 59,4% το 2004, σε 61% το 2006. Παρόλα αυτά, η απασχόληση βρίσκεται πολύ κάτω από τους σχετικούς στόχους της ΕΕ. Η ανεργία, παρόλο που μειώνεται, πλήττει δυσανάλογα τους νέους και τις γυναίκες. Αναφέρονται πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών στην αγορά εργασίας, τη βελτίωση των δεξιοτήτων και την προώθηση της απασχόλησης, αλλά η πρόοδος είναι μέτρια.
19. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Ελλάδα να εντείνει τη λήψη ενεργητικών μέτρων στην αγορά εργασίας, να καταπολεμήσει την αδήλωτη εργασία και να επιταχύνει τις μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση. Οι ενεργητικές πολιτικές που ασκούνται σήμερα στον τομέα της εργασίας εστιάζονται σε ειδικές ομάδες-στόχους και ανταποκρίνονται περισσότερο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, αλλά χρειάζονται προσπάθειες για να βελτιωθεί η ποιότητα και η κάλυψη και να μετατραπούν οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης σε υψηλής ποιότητας κέντρα παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών (one-stop shop) για την προώθηση της απασχόλησης. Έχει συσταθεί ένα "Ειδικό Ταμείο Αλληλεγγύης" για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων, αλλά απαιτείται πιο ολοκληρωμένη δράση, ιδίως μέτρα που ευνοούν τη μεγαλύτερη παραμονή των τελευταίων στην αγορά εργασίας. Σχεδιάζεται η λήψη διαφόρων μέτρων για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, όπως ενίσχυση των ελέγχων της εργασίας και δημιουργία μιας εθνικής επιτροπής κατά της φοροαποφυγής. Πάντως, το μέγεθος του προβλήματος απαιτεί καλύτερο συντονισμό των μέτρων. Οι χαμηλόμισθοι εργαζόμενοι φαίνεται να φορολογούνται με συντελεστή χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, αλλά ο προσαρμοσμένος πραγματικός φορολογικός συντελεστής των μισθωτών είναι υψηλότερος από τον μέσο όρο. Στόχος της φορολογικής πολιτικής είναι να γίνει πιο ευνοϊκή για την απασχόληση: μια δέσμη φορολογικών μεταρρυθμίσεων που ανακοινώθηκε πρόσφατα αναμένεται να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνση των μεσαίων εισοδημάτων. Ωστόσο, το μερίδιο του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας που αφορά την κοινωνική ασφάλιση παραμένει μεγάλο. Η προστασία της απασχόλησης είναι υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ, ιδίως για τους έκτακτους εργαζόμενους. Η έκθεση εφαρμογής αναφέρει τη σύσταση επιτροπής που θα μελετήσει την εργασιακή νομοθεσία και θα υποβάλει προτάσεις ώστε να γίνει πιο ευπροσάρμοστη.
20. Η Ελλάδα έχει θέσει ως στόχο τη διάθεση του 5% του ΑΕΠ στην εκπαίδευση μέχρι το 2008, αλλά δεν είναι σαφές αν υπάρχει αύξηση των δαπανών για την παιδεία. Στόχοι της ακολουθούμενης πολιτικής είναι η εισαγωγή των ΤΠΕ στα σχολεία, ο εκσυγχρονισμός των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης. Το ποσοστό των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο είναι κάπως υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Υπήρξε πρόοδος όσον αφορά την θέσπιση νομοθεσίας για την ανώτατη εκπαίδευση. Σχετικά με τη δια βίου μάθηση, έχει τεθεί ως στόχος να φθάσει το 6% η συμμετοχή ενηλίκων μέχρι το 2015 και θα δημιουργηθεί ειδικός οργανισμός για την προώθηση της συνεχούς επαγγελματικής εκπαίδευσης στις επιχειρήσεις. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, οι πολιτικές που χαράχθηκαν είναι ικανοποιητικές, αλλά τώρα πρέπει και να τεθούν σε εφαρμογή.

21. Το Συμβούλιο υπογράμμισε επίσης την ανάγκη να εφαρμόζονται πολιτικές που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και να εφαρμοσθεί μια συνεκτική στρατηγική για την παράταση του ενεργού επαγγελματικού βίου. Η Ελλάδα έλαβε μέτρα για την προώθηση της απασχόλησης των γυναικών και για την εναρμόνιση της επαγγελματικής και της οικογενειακής τους ζωής, ιδίως με τη στοχευμένη εκπαίδευση και την παροχή συμβουλών. Παρόλα αυτά, η κατάσταση για τις νέες και τις μεγαλύτερης ηλικίας γυναίκες εξακολουθεί να είναι δύσκολη, πράγμα που υποδηλώνει ότι απαιτείται ενδεχομένως μεγαλύτερη στήριξη αυτών των ομάδων, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι διαφορές μεταξύ των φύλων όσον αφορά την απασχόληση και την ανεργία παραμένουν σημαντικές. Απαιτούνται επίσης περαιτέρω προσπάθειες για τη χάραξη πολιτικών που θα συμβάλουν ώστε να παραμείνουν περισσότερο στην αγορά εργασίας οι μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι.
22. Η καθιέρωση "ευελιξίας με ασφάλεια" (flexicurity), που έχει μόλις αρχίσει να αντιμετωπίζεται κατά τρόπο ολοκληρωμένο, αντιπροσωπεύει σημαντική πρόκληση για την Ελλάδα. Η κυβέρνηση έχει αρχίσει ένα ευρύτερο διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους, που προσεγγίζουν το θέμα αυτό με προσοχή. Οι δαπάνες για τις ενεργητικές πολιτικές στην αγορά εργασίας είναι χαμηλές και μειώνονται. Στο πλαίσιο αυτό, οι ελληνικές αρχές έχουν θέσει ως στόχο για τις εν λόγω δαπάνες το 0,5% του ΑΕΠ για το 2015, και δίνεται τώρα προσοχή στη βελτίωση της αντιστοίχισης της προσφοράς εργατικού δυναμικού με τη ζήτηση. Η μερική απασχόληση παραμένει περιορισμένη, παρά τα πρόσφατα μέτρα για την προώθησή της σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης. Το ποσοστό συμμετοχής των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση είναι εξαιρετικά χαμηλό. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, έχουν ληφθεί τα πρώτα μέτρα για την εφαρμογή ενός νόμου που συνδέει την εκπαίδευση και την κατάρτιση με την απασχόληση. Ωστόσο, η μέχρι σήμερα πρόοδος φαίνεται περιορισμένη, και θα πρέπει να επιταχυνθεί η εφαρμογή. Η μεταρρύθμιση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και συνταξιοδότησης για την αντιμετώπιση των υπαρχουσών αδυναμιών αποτελεί αντικείμενο δημόσιων συζητήσεων.
23. Γενικότερα, η Ελλάδα εφάρμοσε εν μέρει επιτυχώς μέτρα όσον αφορά την πολιτική απασχόλησης για την τήρηση των δεσμεύσεων που διατυπώνονται στο ΕΠΜ της και των ειδικών συστάσεων ανά χώρα, καθώς και σχετικά με τα σημεία που απαιτούν προσοχή.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

24. Με βάση την ελληνική έκθεση εφαρμογής για το 2007 και την αξιολόγηση από την Επιτροπή, της προόδου στην εφαρμογή των βασικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, και σύμφωνα με τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα.
25. Η Ελλάδα σημείωσε σταθερή πρόοδο στην εφαρμογή του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων κατά την περίοδο 2005-2007· υπήρξε κάποια πρόοδος στην τήρηση των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στο Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2006 για τους τέσσερις τομείς προτεραιότητας.

26. Από την έκθεση εφαρμογής προκύπτει ότι υπήρξε κάποια ανταπόκριση στις συστάσεις που είχε απευθύνει το Συμβούλιο. Λήφθηκαν επίσης κάποια μέτρα και στους άλλους τομείς οι οποίοι, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, απαιτούν προσοχή. Η έκθεση εφαρμογής, ωστόσο, δεν αναφέρεται ειδικότερα στις συστάσεις που διατυπώθηκαν για τις χώρες της ζώνης του ευρώ.
27. Μεταξύ των θετικών στοιχείων που προκύπτουν από την ελληνική έκθεση εφαρμογής για το 2007 είναι: η ικανοποιητική πρόοδος όσον αφορά τη δημοσιονομική εξυγίανση, την προώθηση της απασχόλησης των γυναικών, την εφαρμογή της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Υπάρχουν ελπιδοφόρα σημεία προόδου στον καθορισμό χρονοδιαγράμματος για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων του συνταξιοδοτικού συστήματος με σκοπό τη βελτίωση της μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας των δημοσίων οικονομικών.
28. Μεταξύ των τομέων του ελληνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνουν προκλήσεις υψίστης προτεραιότητας είναι: η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών, η εφαρμογή του προγράμματος μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση, η παγίωση ενεργητικών πολιτικών στην αγορά εργασίας, η αντιμετώπιση της υψηλής ανεργίας των νέων και της αδήλωτης εργασίας και η επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση. Στο πλαίσιο αυτό, συνιστάται στην Ελλάδα:
- να συνεχίσει τη διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης και μείωσης του χρέους της και να προβεί σύντομα στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του συνταξιοδοτικού συστήματος, προκειμένου να βελτιώσει τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών της·
  - να υλοποιήσει τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησής της, με τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού κανονιστικού, ελεγκτικού και κατασταλτικού πλαισίου, με τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής της όσον αφορά τους ανθρώπινους πόρους και με αποτελεσματική χρήση των διαρθρωτικών ταμείων·
  - στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης της "ευελιξίας με ασφάλεια" (flexicurity), να εκσυγχρονίσει την προστασία της απασχόλησης, ιδίως τη σχετική νομοθεσία, να περιορίσει τη φορολογική επιβάρυνση της εργασίας, να εντείνει τις ενεργητικές πολιτικές της στην αγορά εργασίας και να μετατρέψει την αδήλωτη εργασία σε επίσημη απασχόληση·
  - να επιταχύνει την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητά τους και η ανταπόκρισή τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, να αυξηθεί η συμμετοχή σ' αυτές και να διευκολυνθεί η ομαλή μετάβαση στον επαγγελματικό βίο, ιδίως για τους νέους.
29. Επιπλέον, η Ελλάδα θα πρέπει καθ' όλη την περίοδο του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων να εστιάσει τις προσπάθειές της στις ακόλουθες προκλήσεις: συγκράτηση των πληθωριστικών πιέσεων και του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών· επιτάχυνση των προσπαθειών για χάραξη στρατηγικής έρευνας και ανάπτυξης και αύξηση των επενδύσεων στην E&A· περαιτέρω βελτίωση της ενσωμάτωσης της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά· επιτάχυνση της πορείας προς την επίτευξη των στόχων της πολιτικής για τις MME που έθεσε το Εαρινό

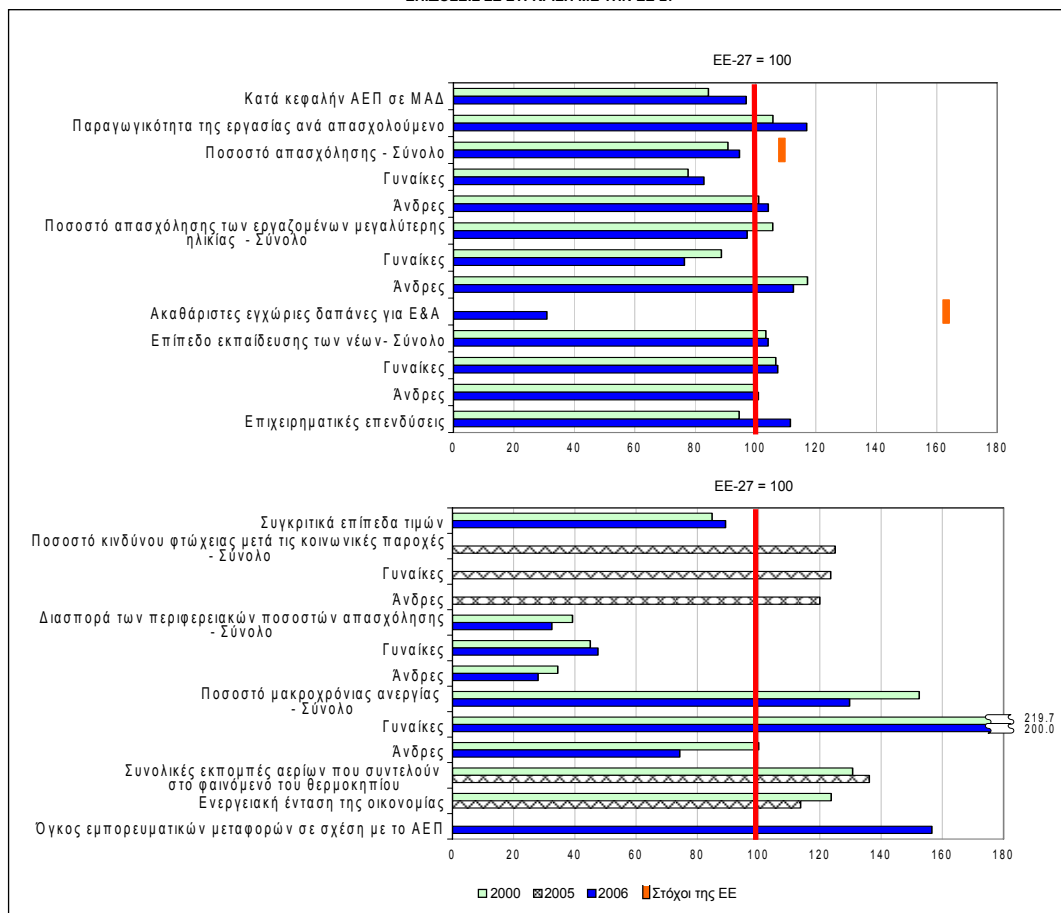
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2006· ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών· προστασία του περιβάλλοντος με προτεραιότητα την αποτελεσματική διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων και τον περιορισμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου· ενθάρρυνση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας· μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης και χάραξη μιας συνεκτικής στρατηγικής για την παράταση του ενεργού επαγγελματικού βίου.

ΜΕΡΟΣ IV: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΛΛΑΔΑ

	GR						EE27			
	2000	2003	2004	2005	2006	Εθνικός στόχος 2010	2000	2005	2006	Στόχος της ΕΕ 2010
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ απασχολούμενο	84.4	92.4	93.4	95.4	96.9f		100.0	100.0	100.0	
	105.8e	114.6e	112.8e	114.9e	116.9f		100.0	100.0	100.0	
Ποσοστό απασχόλησης						64.1				70.0
Σύνολο	56.5	58.7	59.4	60.1	61.0		62.2	63.4p	64.4p	
Γυναίκες	41.7	44.3	45.2	46.1	47.4		53.7	56.2p	57.2p	
Ανδρες	71.5	73.4	73.7	74.2	74.6		70.8	70.8p	71.6p	
μεγαλύτερης ηλικίας										
Σύνολο	39.0	41.3	39.4	41.6	42.3		36.9	42.3p	43.5p	
Γυναίκες	24.3	25.5	24.0	25.8	26.6		27.4	33.5p	34.8p	
Ανδρες	55.2	58.7	56.4	58.8	59.2		47.1	51.5p	52.6p	
Ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για Ε&Α		0.58	0.55p	0.58	0.57	1.5	1.86e	1.84e	1.84e	3.0
Επίπεδο εκπαίδευσης των νέων										
Σύνολο	79.2	81.7	83.0	84.1	81.0p		76.6	77.4	77.8	
Γυναίκες	84.6	86.8	86.8	88.5	86.6p		79.3	80.1	80.7	
Ανδρες	73.6	76.6	79.2	79.7	75.5p		73.8	74.7	74.8	
Συγκριτικά επίπεδα τιμών										
Επιχειρηματικές επενδύσεις	84.8	85.9	87.3	88.3	89.2		100.0	100.0	100.0	
Σύνολο	17.4	19.3	19.2	18.6	20.3f		18.4	17.8	18.2	
παροχές										
Σύνολο	20.0	21.0b	20.0	20.0	:		:	16.0e	:	
Γυναίκες	20.0	21.0b	21.0	21.0	:		:	17.0e	:	
Ανδρες	19.0	20.0b	19.0	18.0	:		:	15.0e	:	
απασχόλησης										
Σύνολο	5.1	3.2	4.1	4.3	3.7		13.0	11.9	11.4	
Γυναίκες	9.0	6.5	8.3	8.4	7.7		20.0	16.8	16.2	
Ανδρες	3.3	2.1	2.5	2.9	2.6		9.6	9.7	9.3	
Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας										
Σύνολο	6.1	5.3	5.6	5.1	4.8		4.0	4.1p	3.7p	
Γυναίκες	10.1	8.9	9.4	8.9	8.0		4.6	4.5p	4.0p	
Ανδρες	3.5	3.0	3.0	2.6	2.6		3.5	3.8p	3.5p	
Συνολικές εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου	118.6	123.6	123.9	125.4	:		90.7	92.1	:	
Ενεργειακή ένταση της οικονομίας	263.6	247.8	240.6	236.5	:		213.1	208.1	:	
ΑΕΠ	:	108.0e	:	120.8	167.1		99.1e	105.4e	106.7e	

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ-27

Κύπρος

1. Κατά την τελευταία δεκαετία, η Κύπρος σημείωσε ισχυρή οικονομική ανάπτυξη με μέση ετήσια αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,75% περίπου, πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ-27. Εκτιμάται ότι το 2007 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Κύπρου αντιστοιχεί στο 93% του μέσου όρου της ΕΕ. Το 2007 το συνολικό ποσοστό απασχόλησης εκτιμάται ότι φθάνει το 70%, καλύπτοντας τον στόχο της ΕΕ, και ότι το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε περαιτέρω στο 4,3%.
2. Η Κύπρος παρουσιάζει σύγκλιση με την ΕΕ τόσο σε ονομαστικούς όσο και σε πραγματικούς όρους. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο αποφάσισε τον προηγούμενο Ιούλιο να επιτρέψει στην Κύπρο την εισαγωγή του ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 2008. Η Κύπρος έχει μικρή και ανοικτή οικονομία με εύρωστη οικονομική ανάπτυξη, υψηλή απασχόληση και σταθερές τιμές. Αντιμετωπίζει επίσης μια μακροπρόθεσμη δημοσιονομική πρόκληση που προέρχεται από τη γήρανση του πληθυσμού. Η κυπριακή οικονομία είναι προσανατολισμένη κυρίως στις υπηρεσίες. Το 2006, στις υπηρεσίες αντιστοιχούσε το 77,6% του ΑΕΠ και το 71% της απασχόλησης. Το ανθρώπινο κεφάλαιο, ως εκ τούτου, αποτελεί τον κυριότερο οικονομικό πόρο. Τα τελευταία χρόνια, σημειώθηκε σημαντική αύξηση των αλλοδαπών εργαζομένων, οι οποίοι απασχολούνται κυρίως σε θέσεις ανειδίκευτων ή χαμηλής ειδίκευσης, και αντιστοιχούν στο 17,7% του συνόλου του εργατικού δυναμικού.

ΜΕΡΟΣ Ι: ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

3. Γενικά, η Κύπρος σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο στην εφαρμογή του εθνικού της προγράμματος μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) κατά την περίοδο 2005-2007. Το ΕΠΜ περιείχε σαφή και διεξοδική παρουσίαση πολλών ειδικών μέτρων τα οποία συνδέονται κατάλληλα με τους τελικούς στόχους.
4. Η Κύπρος έχει σημειώσει κάποια πρόοδο στη συμμόρφωση με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών, υπήρξε σε πρώτη φάση ικανοποιητική πρόοδος στη μεταρρύθμιση του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης. Η πρόοδος όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος ήταν περιορισμένη. Καταρτίστηκε στρατηγική για τη δια βίου μάθηση και σχέδιο μεταρρυθμίσεων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί.
5. Όσον αφορά τους άλλους τομείς στους οποίους, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, θα πρέπει να εστιάσει η Κύπρος τις προσπάθειές της, σημειώθηκε πρόοδος στον σχεδιασμό εναλλακτικών φορέων για τα ιδιωτικά κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών. Σημειώθηκε κάποια πρόοδος στην τόνωση του ανταγωνισμού.
6. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της προηγούμενης ετήσιας έκθεσης προόδου, η Κύπρος είχε σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο στην τήρηση των ειδικών δεσμεύσεων που συμφωνήθηκαν στο Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2006, σε τομείς προτεραιότητας όπως η γνώση, η επιχειρηματικότητα, η απασχόληση και η ενέργεια.

Έκτοτε, η πρόοδος εξακολουθεί να είναι ικανοποιητική, όπως για παράδειγμα στις διοικητικές ρυθμίσεις όσον αφορά τη σύσταση νέων επιχειρήσεων.

7. Οι προσπάθειες για ενστερνισμό της στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, ενισχύθηκαν. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις και τη διαδικασία υλοποίησης. Για την καλύτερη ενημέρωση του κοινού, η κυβέρνηση διοργάνωσε διάφορα σεμινάρια, δημόσιες εκδηλώσεις και άλλες δραστηριότητες που καλύφθηκαν εκτενώς από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι σημαντικές προσπάθειες που κατέβαλαν οι κυπριακές αρχές για την ενίσχυση των αρμοδίων διοικητικών φορέων είναι πολύ ικανοποιητικές, δεδομένου ότι η απορρόφηση των πόρων των ταμείων της ΕΕ εξακολουθεί να αποτελεί πηγή ανησυχίας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα πολύ μεγαλύτερα κονδύλια που έχουν προγραμματιστεί για την περίοδο 2007- 2013.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μακροοικονομικές πολιτικές

8. Στο μακροοικονομικό πεδίο, το ΕΠΜ εστιάζεται στη δημοσιονομική εξυγίανση και τη μείωση του χρέους, τη βελτίωση της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, περιλαμβανομένης της αναδιάρθρωσης των κρατικών δαπανών, και στην ενίσχυση της διαφάνειας. Το ΕΠΜ προβλέπει επίσης μέτρα για τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, ιδίως μέσω μεταρρυθμίσεων των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και συνταξιοδότησης. Έχουν επίσης ληφθεί μέτρα για την ελαστικότητα της εργασίας και τη συγκράτηση των μισθών. Η δημοσιονομική εξυγίανση έχει προχωρήσει ικανοποιητικά.
9. Το 2006, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης έπεσε στο 1,2% του ΑΕΠ από το 2,4% του ΑΕΠ που ήταν κατά τον προηγούμενο χρόνο. Παρόλο που η πολιτική μισθών και προσλήψεων στον δημόσιο τομέα παρέμεινε περιοριστική, οι τρέχουσες δαπάνες αυξήθηκαν, κυρίως για κοινωνικές μεταβιβάσεις. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ συνέχισε να μειώνεται για να φθάσει στο 65,25% του ΑΕΠ, από 69,25% το 2005. Περαιτέρω βελτίωση αναμένεται το 2007, οπότε εκτιμάται ότι θα έχει άνετα επιτευχθεί ο μεσοπρόθεσμος στόχος, κυρίως λόγω εσόδων ανώτερων από το αναμενόμενο και παρά τη συνέχιση της ύπαρξης δαπανών εκτός προϋπολογισμού.
10. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Κύπρο να λάβει μέτρα για την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων στα συστήματα συνταξιοδότησης και υγείας. Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας, σημειώθηκε πρόοδος στην εφαρμογή του εθνικού συστήματος ασφάλισης υγείας. Συγκεκριμένα, υπάρχουν ομάδες εργασίας κατά θέματα με ειδικό χρονοδιάγραμμα και σύστημα παρακολούθησης, που θα εκπονήσουν τις διαφορές πτυχές του συστήματος. Η αξιολόγηση της νομοθετικής διαδικασίας προχωρά. Ωστόσο, η μετατροπή των νοσοκομείων σε αυτόνομες μονάδες δεν φαίνεται να έχει προχωρήσει, παρά τις κυβερνητικές προσπάθειες. Οι συζητήσεις μεταξύ της κυβέρνησης και των κοινωνικών εταίρων σχετικά με τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος έχουν αρχίσει. Στόχος είναι να επιτευχθεί συμφωνία σύντομα, ώστε να εγκριθεί η μεταρρύθμιση στις αρχές του 2008. Πάντως, δεν έχουν ακόμη συμφωνηθεί συγκεκριμένες προσαρμογές και

χρονοδιάγραμμα, πράγμα που σημαίνει ότι οι δημοσιονομικές επιπτώσεις είναι αβέβαιες.

11. Συνολικά, η πρόοδος που επιτεύχθηκε όσον αφορά τα μακροοικονομικά μέτρα μεταρρυθμίσεων που περιέχονται στο ΕΠΜ είναι ικανοποιητική. Ωστόσο, η ανάγκη να εξασφαλισθεί η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, επιτυγχάνοντας παράλληλα την κατάλληλη ισορροπία εν όψει της γήρανσης του πληθυσμού, παραμένει κρίσιμη. Από την άποψη αυτή εξακολουθεί να ισχύει η σύσταση που απευθύνθηκε στην Κύπρο, ενώ θα πρέπει να συνεχισθεί η άσκηση συνετής δημοσιονομικής πολιτικής και η περαιτέρω μείωση του χρέους.

Μικροοικονομικές πολιτικές

12. Οι βασικές μικροοικονομικές προκλήσεις στις οποίες αναφέρεται το ΕΠΜ για την περίοδο 2005- 2007 περιλαμβάνουν την προώθηση της Ε&Α, της καινοτομίας και των ΤΠΕ, την ενίσχυση του ανταγωνισμού, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής αειφορίας και τον εκσυγχρονισμό των βασικών υποδομών.
13. Σημειώθηκε κάποια πρόοδος όσον αφορά την Ε&Α και την καινοτομία, για τις οποίες η Κύπρος έχει πάντοτε ως στόχο να φθάσουν το 1% του ΑΕΠ μέχρι το 2010, αν και αυτό θα απαιτούσε μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 23,5%. Λόγω του μικρού μεγέθους των περισσότερων επιχειρήσεων στην Κύπρο, απαιτούνται επιπλέον μέτρα για την υπερπήδηση των εμποδίων και την προώθηση της συνεργασίας όσον αφορά την καινοτομία μεταξύ του ιδιωτικού τομέα και των ερευνητικών ιδρυμάτων. Μελετάται η λήψη δημοσιονομικών μέτρων, ενώ νέα δίκτυα και "εκκολαπτήρια" καινοτομίας αρχίζουν να ασκούν επενδύουν περισσότερο στην Ε&Α. Όσον αφορά τις ΤΠΕ, σημειώθηκε σημαντική πρόοδος, ιδίως από άποψη παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και ψηφιακής κατάρτισης. Η ευρυζωνική διείσδυση κερδίζει έδαφος, αλλά η καθιέρωσή της εξακολουθεί να είναι χαμηλή και απαιτείται προσοχή. Επιπλέον, υπάρχουν καθυστερήσεις στην εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την κοινωνία της πληροφορίας. Θα χρειαστούν περαιτέρω προσπάθειες για την επιτάχυνση της εισαγωγής των ΤΠΕ.
14. Στον τομέα του ανταγωνισμού, μια σειρά μέτρων για την ενίσχυση του εκτελεστικού δυναμικού της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού και για τη βελτίωση των όρων ανταγωνισμού στις αγορές της ενέργειας, των ταχυδρομικών και των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών απέδωσαν τα πρώτα αποτελέσματα, αλλά είναι σημαντικό να διατηρηθεί ο ρυθμός εφαρμογής των μέτρων αυτών. Η Κύπρος απλουστεύει το επιχειρησιακό της περιβάλλον με διάφορες πρωτοβουλίες, αλλά δεν έχει σημειώσει μέχρι σήμερα μεγάλη πρόοδο όσον αφορά την μέτρηση και τον περιορισμό του διοικητικού φόρτου ή την ανάπτυξη στρατηγικής για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Δεν έχει τεθεί στόχος για μείωση του διοικητικού φόρτου. Το εθνικό σχέδιο δράσης για το 2007 προβλέπει τη λήψη διαφόρων μέτρων, αλλά η καθιέρωση της εκτίμησης επιπτώσεων θα γίνει σε δεύτερη φάση. Είναι σημαντικό να δοθεί η ίδια προσοχή στη βελτίωση τόσο της υφισταμένης όσο και της νέας νομοθεσίας και να υλοποιηθούν τα φιλόδοξα αυτά σχέδια. Η Κύπρος πρέπει επίσης να εντείνει τις προσπάθειές της για την έγκαιρη εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες. Όσον αφορά η περιβαλλοντική αειφορία, η Κύπρος έλαβε αποτελεσματικά μέτρα, στο πλαίσιο του κυπριακού στρατηγικού προγράμματος για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, προκειμένου να αυξηθεί η

ενεργειακή απόδοση, να επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια και τις μεταφορές. Η Κύπρος έχει θέσει στόχους για την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και σχεδιάζει να προωθήσει τη χρήση των δημόσιων μέσων μεταφοράς από το 2% που είναι σήμερα στο 10% το 2015, αλλά η υλοποίηση του στόχου εξακολουθεί να βρίσκεται στα πρώτα στάδια.

15. Το Συμβούλιο αναφέρθηκε στην ανάγκη να επικεντρωθούν οι προσπάθειες σε μέτρα για τη προώθηση των επενδύσεων επιχειρηματικών κεφαλαίων υψηλού κινδύνου και για τη βελτίωση του ανταγωνισμού στις ρυθμιζόμενες εμπορικές και επαγγελματικές δραστηριότητες. Η Κύπρος έχει σχέδια για την ανάπτυξη ενός δημόσιου φορέα παροχής κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών και ενός μηχανισμού εγγύησης δανείων σε συνεργασία με την Τράπεζα ανάπτυξης της Κύπρου, το οποίο θα χρηματοδοτείται από τη νέα χρηματοδοτική διευκόλυνση καταμερισμού του κινδύνου. Αυτό αποτελεί ικανοποιητική ανταπόκριση στη σχετική σύσταση. Όσον αφορά τον ανταγωνισμό στις επαγγελματικές υπηρεσίες, η Κύπρος επιβεβαίωσε την ύπαρξη σοβαρών ρυθμιστικών περιορισμών για τον ανταγωνισμό στα ελεύθερα επαγγέλματα, που επηρεάζουν δυσμενώς και τον ανταγωνισμό στις τιμές. Σχεδιάζεται η μεταρρύθμιση των κανονιστικών και νομοθετικών ρυθμίσεων σχετικά με την άσκηση των επαγγελμάτων του δικηγόρου, του μηχανικού και του αρχιτέκτονα. Η συμμόρφωση με τις συστάσεις έχει βελτιωθεί από το 2006, αλλά περιορίζεται στη χαλάρωση των περιορισμών όσον αφορά την άσκηση των επαγγελμάτων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτού του είδους η αντιμετώπιση των προκλήσεων είναι περιορισμένη, και πρέπει οπωσδήποτε να επιταχυνθούν οι μεταρρυθμίσεις με την κατάργηση πολλών από τις περιοριστικές ρυθμίσεις, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών.
16. Γενικά, η πρόοδος που σημειώθηκε κατά την περίοδο 2005- 2007 όσον αφορά την εφαρμογή των πολιτικών για την αντιμετώπιση των μικροοικονομικών προκλήσεων που προσδιορίζονται από την Κύπρο στο ΕΠΜ, είναι ικανοποιητική. Τα σημεία που απαιτούν προσοχή έχουν αντιμετωπισθεί σωστά στον τομέα των επιχειρηματικών κεφαλαίων, και λιγότερο στον τομέα του ανταγωνισμού όσον αφορά τις επαγγελματικές υπηρεσίες.

Πολιτικές στον τομέα της απασχόλησης

17. Κατά την περίοδο 2005-2007, η Κύπρος σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο στην εφαρμογή των πολιτικών που προβλέπονται στο ΕΠΜ της. Η άσκηση ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας συνέβαλε στην αύξηση της απασχόλησης και έδωσε τη δυνατότητα στην Κύπρο να προσεγγίσει τους φιλόδοξους εθνικούς στόχους της στον τομέα της απασχόλησης. Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης ενισχύθηκαν. Για το 2008 προβλέπονται περαιτέρω πρωτοβουλίες (με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου) για την προώθηση ευέλικτων αλλά ασφαλών μορφών απασχόλησης για τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζόμενους, τις γυναίκες, τους νέους, τα άτομα με αναπηρίες και τους μετανάστες. Η σχετικά υψηλή ανεργία των νέων σε σύγκριση με τη συνολική ανεργία καταδεικνύει ότι πρέπει να διευκολυνθεί η μετάβαση από τη σχολική εκπαίδευση στον επαγγελματικό βίο.
18. Ο στόχος για αύξηση της προσφοράς εργασίας υπονομεύεται από τις συνεχιζόμενες σημαντικές ανισότητες μεταξύ των φύλων σε επίπεδο επαγγελμάτων και επαγγελματικών προσόντων. Το 2007 θεσπίστηκε ένα εθνικό πρόγραμμα δράσης για την ισότητα των φύλων, ενώ σε ένα προκαταρκτικό σχέδιο έκθεσης προτείνονται

ορισμένα μέτρα και την αντιμετώπιση του χάσματος στο επίπεδο των αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών, που είναι σημαντικά μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι κυπριακές αρχές έχουν θεσπίσει κατάλληλο νομικό πλαίσιο για την ενθάρρυνση της μερικής απασχόλησης. Έχει χαραχθεί στρατηγική για τους οικονομικούς μετανάστες, ενώ η νομοθεσία για τη μετανάστευση τροποποιήθηκε. Η βασική αρχή της νέας στρατηγικής είναι να αποθαρρύνει την εισροή ανειδίκευτων μεταναστών από τρίτες χώρες και να προσελκυσθούν εργαζόμενοι από την ΕΕ με υψηλή ειδίκευση.

19. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Κύπρο να προωθήσει τη δια βίου μάθηση και να αυξήσει τις ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης για τους νέους, επιταχύνοντας τις μεταρρυθμίσεις στο σύστημα επαγγελματική εκπαίδευσης, κατάρτισης και μαθητείας. Η συμμετοχή ενηλίκων στη δια βίου μάθηση αυξήθηκε το 2006, αλλά υπολείπεται ακόμη του μέσου όρου της ΕΕ για το 2010. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην την υψηλότερη συμμετοχή νέων ενηλίκων και ατόμων με υψηλή ειδίκευση. Τα ποσοστά συμμετοχής στην επαγγελματική κατάρτιση, ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας, με χαμηλή ειδίκευση και ανέργων παρέμειναν στάσιμα. Η Κύπρος έχει εκπονήσει στρατηγικό σχέδιο εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, για το οποίο θα ζητηθεί η γνώμη των ενδιαφερομένων. Πραγματοποιούνται εξωτερικές αξιολογήσεις των προγραμμάτων τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, προκειμένου να βελτιωθούν τα προγράμματα βασικών σπουδών και να καταστούν ελκυστικότερα, ιδίως για τις γυναίκες. Οριστικοποιήθηκε ένα σχέδιο δράσης για το νέο σύστημα μαθητείας και αναμένεται να εφαρμοστεί πλήρως μέχρι το 2010. Η δημιουργία συστήματος πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων προχωρά και το σύστημα πιστοποίησης των φορέων κατάρτισης αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή το 2010. Τον Νοέμβριο του 2007 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο εθνική στρατηγική για τη δια βίου μάθηση. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, απαιτείται επιτάχυνση αυτών των ευνοϊκών μεταρρυθμίσεων.
20. Η Κύπρος έθεσε σε εφαρμογή μια διαδικασία για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση τους ζητήματος της "ευελιξίας με ασφάλεια" με τη σύσταση διυπηρεσιακής επιτροπής για το θέμα αυτό στους κόλπους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στην οποία συμμετέχουν οι κοινωνικοί εταίροι. Εφαρμόζονται διάφορα προγράμματα για τις συμβατικές ρυθμίσεις και την ενεργό πολιτική στην αγορά εργασίας, ενώ θα πρέπει να επιταχυνθεί και η εφαρμογή των μέτρων για τη δια βίου μάθηση.
21. Γενικά, η Κύπρος εφάρμοσε εν μέρει με επιτυχία τα μέτρα για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που διατυπώνονται στο ΕΠΜ της σχετικά με την πολιτική απασχόλησης. Οι συστάσεις στον τομέα της απασχόλησης τηρήθηκαν σε περιορισμένο βαθμό, κυρίως λόγω καθυστέρησης στην εφαρμογή ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη δια βίου μάθηση προκειμένου να αναπτυχθεί περαιτέρω το ανθρώπινο κεφάλαιο. Επιπλέον, η Κύπρος πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και στη μείωση του μεγάλου χάσματος όσον αφορά τις αμοιβές.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

22. Με βάση την έκθεση εφαρμογής του 2007 για την Κύπρο και την αξιολόγηση από την Επιτροπή, της προόδου στην εφαρμογή των βασικών διαρθρωτικών

μεταρρυθμίσεων, και σύμφωνα με τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και απασχόληση, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα.

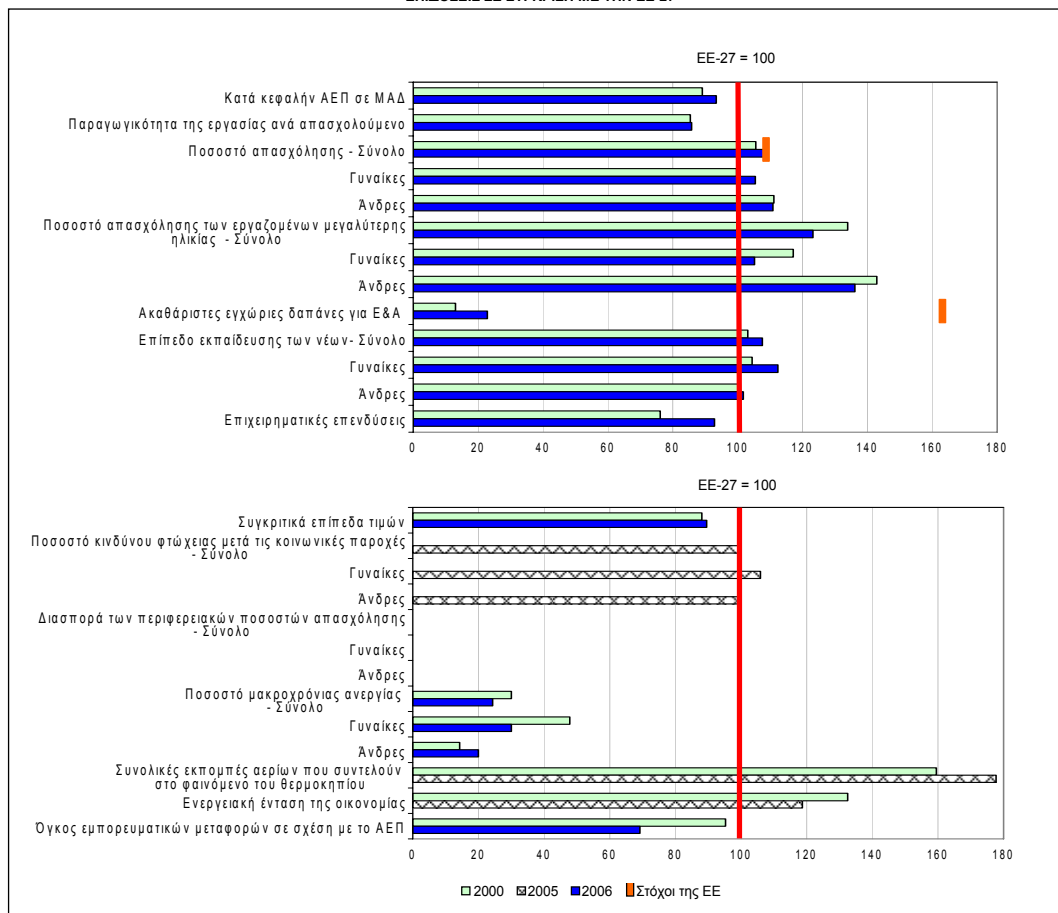
23. Η Κύπρος σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο στην εφαρμογή του Εθνικού της Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων κατά την περίοδο 2005-2007. Σημείωσε επίσης ικανοποιητική πρόοδο στην εκπλήρωση των ειδικών δεσμεύσεων που συμφωνήθηκαν στο Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2006 για τους τομείς προτεραιότητας.
24. Από την έκθεση εφαρμογής προκύπτει ικανοποιητική ανταπόκριση στις συστάσεις που είχε απευθύνει το Συμβούλιο. Για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, λήφθηκαν ορισμένα ικανοποιητικά πρώτα μέτρα για τη μεταρρύθμιση του συστήματος ασφάλισης υγείας, ενώ τα μέτρα που λήφθηκαν για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, την προώθηση της δια βίου μάθησης και τη μεταρρύθμιση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ήταν περιορισμένα. Λήφθηκαν επίσης κάποια μέτρα και στους άλλους τομείς οι οποίοι, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, απαιτούν προσοχή.
25. Μεταξύ των θετικών στοιχείων που προκύπτουν από την έκθεση εφαρμογής είναι η πρόοδος στον τομέα της δημοσιονομικής εξυγίανσης, όσον αφορά τόσο τη μείωση του ελλείμματος όσο και τη μείωση του χρέους· η νέα πολιτική για την καθιέρωση ενός ολοκληρωμένου συστήματος έρευνας και ανάπτυξης· και η διατήρηση καλών γενικών επιδόσεων όσον αφορά την απασχόληση, υποστηριζόμενων από ένα ευρύ φάσμα ενεργητικών μέτρων στην αγορά εργασίας.
26. Οι τομείς του κυπριακού Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων που παρουσιάζουν αδυναμίες οι οποίες πρέπει να αντιμετωπισθούν με απόλυτη προτεραιότητα είναι: οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γήρανση του πληθυσμού· η εφαρμογή στρατηγικής για τη δια βίου μάθηση και η αύξηση των ευκαιριών επαγγελματικής εκπαίδευσης και απασχόλησης των νέων. Στο πλαίσιο αυτό, συνιστάται στην Κύπρο:
  - Να λάβει μέτρα για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στα συστήματα συνταξιοδότησης και υγείας και να θέσει ένα χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή τους προκειμένου να βελτιωθεί η διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών·
  - να προωθήσει τη δια βίου μάθηση και να αυξήσει τις ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης των νέων εφαρμόζοντας τις μεταρρυθμίσεις του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και μαθητείας.
27. Επιπλέον, η Κύπρος θα πρέπει, καθ' όλη την περίοδο του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων, να εστιάσει τις προσπάθειές της στα ακόλουθα μέτρα: βελτίωση του ανταγωνισμού στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών· περαιτέρω τόνωση της E&A στον ιδιωτικό τομέα· και αντιμετώπιση των μεγάλου χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τις αμοιβές.

ΜΕΡΟΣ IV: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΚΥΠΡΟΣ

	CY					Εθνικός στόχος 2010	EE27				
	2000	2003	2004	2005	2006		2000	2005	2006	Στόχος της ΕΕ 2010	
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ	89.1	89.3	91.5	93.8	93.4		100.0	100.0	100.0		
Παραγωγικότητα της εργασίας ανά απασχολούμενο	85.4	82.4	83.6	85.1	85.8		100.0	100.0	100.0		
Ποσοστό απασχόλησης						71.0				70.0	
Σύνολο	65.7	69.2	68.9	68.5	69.6		62.2	63.4p	64.4p		
Γυναίκες	53.5	60.4	58.7	58.4	60.3		53.7	56.2p	57.2p		
Ανδρες	78.7	78.8	79.8	79.2	79.4		70.8	70.8p	71.6p		
μεγαλύτερης ηλικίας											
Σύνολο	49.4	50.4	49.9	50.6	53.6		36.9	42.3p	43.5p		
Γυναίκες	32.1	32.7	30.0	31.5	36.6	27.4	33.5p	34.8p			
Ανδρες	67.3	68.9	70.8	70.8	71.6	47.1	51.5p	52.6p			
Ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για Ε&Α	0.24	0.35	0.37	0.40	0.42	1.0	1.86e	1.84e	1.84e	3.0	
Επίπεδο εκπαίδευσης των νέων											
Σύνολο	79.0	79.5	77.6	80.4	83.7p		76.6	77.4	77.8		
Γυναίκες	82.8	87.0	83.8	89.1	90.7p	79.3	80.1	80.7			
Ανδρες	74.4	71.3	70.7	71.1	76.1p	73.8	74.7	74.8			
Συγκριτικά επίπεδα τιμών	88.1	90.9	90.6	89.1	89.5		100.0	100.0	100.0		
Επιχειρηματικές επενδύσεις	14.0	14.2	14.7	16.4	16.9		18.4	17.8	18.2		
παροχές											
Σύνολο	:	15.0	:	16.0b	:		:	16.0e	:		
Γυναίκες	:	17.0	:	18.0b	:		:	17.0e	:		
Ανδρες	:	14.0	:	15.0b	:		:	15.0e	:		
απασχόλησης											
Σύνολο	-	-	-	-	-	-	13.0	11.9	11.4		
Γυναίκες	-	-	-	-	-	-	20.0	16.8	16.2		
Ανδρες	-	-	-	-	-	-	9.6	9.7	9.3		
Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας											
Σύνολο	1.2	1.0	1.2	1.2	0.9		4.0	4.1p	3.7p		
Γυναίκες	2.2	1.3	1.6	1.7	1.2		4.6	4.5p	4.0p		
Ανδρες	0.5	0.7	0.9	0.8	0.7		3.5	3.8p	3.5p		
Συνολικές εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου	144.7	158.4	163.4	163.7	:		90.7	92.1	:		
Ενεργειακή ένταση της οικονομίας	282.3	287.9	254.3	246.9	:		213.1	208.1	:		
Όγκος εμπορευματικών μεταφορών σε σχέση με το ΑΕΠ	94.4e	99.6	76.4	91.5	73.8		99.1e	105.4e	106.7e		

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ-27

Κράτη Μέλη της Ζώνης του Ευρώ

1. Οι οικονομικές επιδόσεις της ζώνης του ευρώ βελτιώθηκαν από τότε που ανανεώθηκε η στρατηγική της Λισαβόνας, το 2005. Η αύξηση του ΑΕΠ έφθασε σε 2,8% το 2006, ενώ το 2007 προβλέπεται ότι θα επιβραδυνθεί ελαφρά σε 2,6%. Ο εκτιμώμενος ρυθμός δυνητικής αύξησης του ΑΕΠ αυξήθηκε περίπου κατά ¼ της εκατοστιαίας μονάδας από το 2005, σε περίπου 2¼ % το 2007. Η απασχόληση αυξήθηκε κατά 4,3 εκατ. θέσεις εργασίας μεταξύ 2005 και 2007, ενώ το ποσοστό της ανεργίας υποχώρησε από 8,9% το 2005 σε 7,3% το 2007. Η πρόσφατη αύξηση της παραγωγής είχε ιδιαίτερα θετική επίδραση στην απασχόληση και μέρος της επιτάχυνσης της αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας μπορεί να μην έχει απλώς κυκλικό χαρακτήρα. Η αλληλεξάρτηση των οικονομιών της ζώνης του ευρώ είναι μεγάλη, καθώς οι ετήσιες εμπορικές συναλλαγές εντός ζώνης ανέρχονται στο 20% του ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ.
2. Οι δημοσιονομικές και νομισματικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ συνέβαλαν στη σταθερότητα και ταυτόχρονα στήριξαν την οικονομική ανάκαμψη. Χάρη στην υποχώρηση των ελλειμμάτων και του δημόσιου χρέους σε πιο διατηρήσιμα επίπεδα, οι συνολικές δημοσιονομικές επιδόσεις σημείωσαν σημαντική πρόοδο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της γήρανσης του πληθυσμού. Η εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων βελτίωσε τα βασικά οικονομικά μεγέθη και αύξησε την ανθεκτικότητα της οικονομίας. Ο πληθωρισμός στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ παρέμεινε συγκρατημένος παρά την αύξηση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων. Αυτά τα θετικά αποτελέσματα μπόρεσαν να επιτευχθούν χάρη στα επιτόκια που κινήθηκαν σε χαμηλά από ιστορική άποψη επίπεδα, πράγμα που αναμένεται να συμβάλει στη συνέχιση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου.
3. Ο αριθμός των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ αυξάνεται. Η Σλοβενία προσχώρησε στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) το 2007, ενώ το 2008 θα ακολουθήσουν η Μάλτα και η Κύπρος. Έτσι, ο συνολικός πληθυσμός της ζώνης του ευρώ θα αυξηθεί σε 320 εκατ. κατοίκους και ο αριθμός των κρατών μελών της ζώνης σε δεκαπέντε.

ΜΕΡΟΣ Ι: ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

4. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν αρχίσει ουσιαδεις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων, μολονότι ορισμένα ανταποκρίθηκαν πιο σθεναρά σε ορισμένες προκλήσεις από άλλα. Για να στηρίξει τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο εξέδωσε ειδικές κατά χώρα συστάσεις στον μακροοικονομικό τομέα, τον μικροοικονομικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης.
5. Οι μακροοικονομικές πολιτικές με σταθεροποιητικό προσανατολισμό δημιουργούν ευνοϊκές αναπτυξιακές συνθήκες και, ιδίως υπό την τρέχουσα συγκυρία, είναι απαραίτητες για τη μείωση της αβεβαιότητας. Μολονότι είναι σημαντικές για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις οικονομίες της ζώνης του ευρώ. Αποσκοπώντας κατά κύριο λόγο σε υψηλότερα επίπεδα ανάπτυξης και απασχόλησης, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις αυξάνουν την

ολοκλήρωση και την προσαρμοστικότητα των οικονομιών της ζώνης του ευρώ και συγχρονίζουν τους οικονομικούς κύκλους. Στο πλαίσιο των μεταβαλλόμενων παγκόσμιων οικονομικών συνθηκών, η καλή λειτουργία των αγορών εργασίας, προϊόντων και υπηρεσιών και η αύξηση των επενδύσεων σε δεξιότητες είναι ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία διότι διευκολύνουν την ανακατανομή των πόρων. Η καλύτερη ολοκλήρωση των οικονομιών και το ενιαίο νόμισμα τονώνουν τον ανταγωνισμό και το ενδοκοινοτικό εμπόριο στην εσωτερική αγορά, προωθούν την καινοτομία και προσφέρουν στους καταναλωτές καλύτερη σχέση κόστους-ωφελείας. Επιπλέον, οι περιφερειακές αποκλίσεις στη ζήτηση μπορούν εύκολα να καλυφθούν με περισσότερο εφοδιασμό από άλλα σημεία της ζώνης του ευρώ με αποτέλεσμα να αποφεύγεται η άσκηση πιέσεων στις τιμές. Δεδομένου ότι δεν διαθέτουν πλέον το εργαλείο της συναλλαγματικής ισοτιμίας, τα επί μέρους κράτη μέλη πρέπει να βασιστούν στην ευελιξία των αγορών εργασίας και στην ευρωστία των κρατικών προϋπολογισμών ώστε να αποφύγουν τις έντονες διακυμάνσεις της οικονομικής τους ανάπτυξης, είτε προς τα κάτω (ύφεση) είτε προς τα πάνω (υπερθέρμανση). Πιο συγχρονισμένοι οικονομικοί κύκλοι θα καταστήσουν δυνατή την καλύτερη προσαρμογή της νομισματικής πολιτικής στις ανάγκες τόσο της ΟΝΕ ως σύνολο, όσο και των κρατών μελών.

6. Με την συντονισμένη αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων της ζώνης του ευρώ τα οφέλη θα είναι περισσότερα ιδίως αν ληφθούν υπόψη οι σημαντικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ κρατών μελών. Το Συμβούλιο, ως εκ τούτου, συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να στοχεύσουν σε πιο φιλόδοξα επίπεδα δημοσιονομικής εξυγίανσης, με βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών, βελτίωση του ανταγωνισμού ιδίως στον τομέα των (χρηματοπιστωτικών) υπηρεσιών και καλύτερη εξισορρόπηση της ευελιξίας και της ασφάλειας της απασχόλησης στις αγορές εργασίας. Όπως είναι φυσικό υφίστανται διαφορές μεταξύ κρατών μελών ως προς τον βαθμό στον οποίο ισχύουν οι συστάσεις αυτές. Η Επιτροπή στην ανακοίνωση που εξέδωσε τον Οκτώβριο του 2007 προς το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και στο Συμβούλιο, τόνισε τη σημασία που έχει ο αποτελεσματικός συντονισμός των πολιτικών, ιδίως στο πλαίσιο της Ευρωομάδας και, κατά περίπτωση, σε διεθνή πλαίσια διαβούλευσης.
7. Όσον αφορά την ανταπόκριση που βρήκε η σύσταση για αποτελεσματικότερο συντονισμό των πολιτικών στη ζώνη του ευρώ, θετική εξέλιξη αποτέλεσε το γεγονός ότι η Ευρωομάδα ενέτεινε την ανάλυση και παρακολούθηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, η Ευρωομάδα οργάνωσε συζητήσεις για όλα τα θέματα που τονίζονται στις συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ, επιτρέποντας έτσι στους υπουργούς να είναι καλύτερα ενημερωμένοι για τις στρατηγικές, τις επιλογές και τις προκλήσεις που υφίστανται για τα μεμονωμένα κράτη μέλη και για τη ζώνη του ευρώ ως σύνολο. Επίσης υπήρξε μεγαλύτερη ομοφωνία ως προς τη σημασία της άσκησης πολιτικών που βελτιώνουν την προσαρμογή στη ζώνη του ευρώ. Άλλη αξιόλογη εξέλιξη είναι ότι δέκα συμμετέχοντα κράτη μέλη (AT, BE, DE, ES, FI, IT, LU, NL, PT, SI) περιέλαβαν στις εκθέσεις εφαρμογής τις οποίες υπέβαλαν λεπτομέρειες ως προς τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίθηκαν στις συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ. Μολονότι αμφότερες οι εξελίξεις είναι βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση, υπάρχουν μεγαλύτερα περιθώρια για αποτελεσματικό συντονισμό των πολιτικών.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μακροοικονομικές πολιτικές

8. Η μακροοικονομική σταθερότητα και τα υγιή δημόσια οικονομικά αυξάνουν την ανάπτυξη, δημιουργούν περιθώρια για την αντιμετώπιση αντίξοων κυκλικών συνθηκών και συμβάλλουν στη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών και των χαμηλών επιτοκίων. Το δημοσιονομικό έλλειμμα στη ζώνη του ευρώ μειώθηκε από 2,5 % του ΑΕΠ το 2005 σε ποσοστό που εκτιμάται σε 0,8 % το 2007. Το ακαθάριστο χρέος υποχώρησε από ποσοστό υψηλότερο του 70% του ΑΕΠ το 2005 σε 66,5 % το 2007, σύμφωνα με τις υπάρχουσες εκτιμήσεις. Αυτό στήριξε τον στόχο της νομισματικής πολιτικής για διατήρηση της σταθερότητας των τιμών και, σε συνδυασμό με τις εφαρμοσθείσες μεταρρυθμίσεις στα συστήματα συντάξεων, συνέβαλε στη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών και βοήθησε στην αντιμετώπιση των δημοσιονομικών συνεπειών της γήρανσης του πληθυσμού. Οι μισθολογικές αυξήσεις παρέμειναν συγκρατημένες την περίοδο 2005-2007, παρά τη στενότητα των αγορών εργασίας και τη σημαντική μείωση της ανεργίας. Χάρη στα υγιή εγχώρια βασικά οικονομικά μεγέθη, η οικονομία της ζώνης του ευρώ ήταν σε σχετικά καλή κατάσταση ώστε να αντεπεξέλθει στη συνεχή αύξηση των τιμών του πετρελαίου και των βασικών εμπορευμάτων, καθώς και στην κρίση που εκδηλώθηκε το θέρος του 2007 στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Ωστόσο, μελλοντικά, αναμένεται να εκδηλωθούν οι συνέπειες της αλλαγής του διεθνούς οικονομικού κλίματος, ιδίως στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Ο αντίκτυπος θα διαφοροποιηθεί, όπως φαίνεται από τη διόρθωση που ήδη συντελείται στα κράτη μέλη που πρόσφατα παρουσίασαν έξαρση στις επενδύσεις σε κατοικίες.
9. Ανταποκρινόμενα στη σύσταση της επιδίωξης φιλόδοξων στόχων όσον αφορά τη δημοσιονομική εξυγίανση, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ δεσμεύθηκαν τον Απρίλιο του 2007 να εφαρμόσουν τους προϋπολογισμούς τους για το 2007, όπως είχαν προγραμματίσει, και να αποφύγουν υπερβάσεις στον τομέα των δαπανών, καθώς και να χρησιμοποιήσουν τυχόν έκτακτα έσοδα για τη μείωση του ελλείμματος και του χρέους. Δεσμεύθηκαν επίσης να καταστρώσουν προσεκτικά προγράμματα δημοσιονομικής πολιτικής για το 2008 με σκοπό να επισπευσθεί η προσαρμογή στον μεσοπρόθεσμο στόχο, για τα κράτη μέλη που δεν τον είχαν επιτύχει, και να προληφθεί η διαιώνιση μακροοικονομικών ανισορροπιών εν γένει, για εκείνα που τον είχαν επιτύχει. Στο πλαίσιο αυτό, από πρόσφατα στοιχεία συνάγεται ότι τα δημοσιονομικά αποτελέσματα θα βελτιωθούν κατά 0,7 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ το 2007. Τα διαρθρωτικά αποτελέσματα στη ζώνη του ευρώ (ήτοι κρατικοί προϋπολογισμοί, κατάλληλα προσαρμοσμένοι για να ληφθούν υπόψη κυκλικοί παράγοντες και έκτακτα και προσωρινά μέτρα) αναμένεται ότι θα βελτιωθούν κατά περίπου ½ εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ το 2007, ως αποτέλεσμα των βελτιωμένων διαρθρωτικών αποτελεσμάτων δέκα κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Μολονότι προβλέπεται σημαντική βελτίωση του επίσημου κρατικού ελλείμματος για ορισμένα κράτη μέλη (ΑΤ, ΕΛ, ΝΛ, ΡΤ), η γενικότερη δημοσιονομική εξυγίανση στη ζώνη του ευρώ προβλέπεται ότι θα παραμείνει στάσιμη το 2008 και το 2009. Τα περισσότερα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που δεν έχουν ακόμη επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο στόχο τους (ΑΤ, ΕΛ, FR, ΙΤ, ΡΤ, ΣΙ), δεν προβλέπεται να τον επιτύχουν έως το 2009.
10. Η σύσταση για τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών αφορά τον ρόλο των δημόσιων δαπανών, των εσόδων και του θεσμικού πλαισίου στην τόνωση

της δυννητικής ανάπτυξης και στη στήριξη της προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες. Στην επίτευξη του στόχου αυτού μπορεί να συμβάλει η στροφή των δημόσιων δαπανών από καταναλωτικές δαπάνες σε παραγωγικές επενδύσεις (όπως E&A, εκπαίδευση και δεξιότητες). Τα θέματα αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία στη ζώνη του ευρώ διότι τόσο το μερίδιο των δημόσιων δαπανών σε σχέση με το ΑΕΠ όσο και τα επίπεδα φορολόγησης της εργασίας είναι σχετικά υψηλά. Στο πλαίσιο του μεγάλου μεριδίου των δαπανών για κοινωνική προστασία σε πολλά κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, οι παρατηρούμενες διαφορές στην αποτελεσματικότητα των κοινωνικών δαπανών υποδηλώνουν ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια για αύξηση της αποδοτικότητας. Στις εκθέσεις εφαρμογής τους, ορισμένα κράτη μέλη (π.χ. DE, ES, FI) αναφέρθηκαν σε μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της σύνθεσης και του ύψους των δημόσιων δαπανών, που προσφέρουν τη δυνατότητα ελευθέρωσης πόρων. Σημαντικά μέτρα όσον αφορά τα έσοδα που ανακοινώθηκαν από ορισμένα κράτη μέλη (AT, DE, FI, SI) αφορούν τη μείωση των στρεβλώσεων που απορρέουν από το φορολογικό σύστημα, το κόστος συμμόρφωσης και το διοικητικό κόστος. Η βελτίωση των θεσμικών στοιχείων απετέλεσε μέρος της ατζέντας ορισμένων κρατών μελών (DE, ES, FR). Αναγνωρίζεται ομόφωνα ότι η μέθοδος ανάλυσης και μέτρησης της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών απαιτεί περαιτέρω επεξεργασία. Προς τούτο, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την παροχή λεπτομερών στοιχείων σχετικά με τη σύνθεση των δημόσιων δαπανών και εσόδων.

11. Γενικά, η ζώνη του ευρώ κατάφερε να καλλιεργήσει ένα πλαίσιο σταθερότητας και να δημιουργήσει ευνοϊκότερες συνθήκες οικονομικής ανάπτυξης. Οι συστάσεις στον μακροοικονομικό τομέα έχουν εφαρμοσθεί σε κάποιο βαθμό. Η επίτευξη του στόχου των διατηρήσιμων δημόσιων οικονομικών βασίζεται στη συνεχή δημοσιονομική εξυγίανση ως προς την οποία δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι. Επιπλέον, μέσω της ευρύτερης ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μπορεί να βελτιωθεί περισσότερο η ποιότητα των δημόσιων οικονομικών, καθώς επίσης και ο συντονισμός των πολιτικών.

Μικροοικονομικές πολιτικές

12. Μια εσωτερική αγορά που λειτουργεί ομαλά είναι σημαντική προκειμένου να εξασφαλιστεί ανταγωνισμός, αύξηση της παραγωγικότητας και χαμηλότερες τιμές. Βελτιώνει επίσης την ικανότητα των οικονομιών της ζώνης του ευρώ να προσαρμόζονται στις αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντος, καθώς και στις μεγαλύτερες ανταγωνιστικές πιέσεις που ασκούνται από άλλα κράτη μέλη. Φαίνεται ότι οι συνεχείς προσπάθειες βελτίωσης της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και η εισαγωγή του ευρώ τόνωσαν το εμπόριο, τις άμεσες ξένες επενδύσεις και στις διασυνοριακές συγκεντρώσεις επιχειρήσεων εντός της ζώνης του ευρώ. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ θα ωφεληθούν από περαιτέρω μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών που θα εξαλείψουν τα εμπόδια στις διασυνοριακές εμπορικές συναλλαγές σε υπηρεσίες και τη διάδοση γνώσεων, και θα αντιμετωπίσουν το θέμα των χαμηλών δαπανών για E&A και της έλλειψης επιχειρηματικού δυναμισμού και ανταγωνισμού στους δικτυακούς κλάδους. Σε αυτό θα συνέβαλλε και η περαιτέρω οικονομική ολοκλήρωση και η αύξηση του ανταγωνισμού στον τομέα των λιανικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
13. Το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να θέσουν σε εφαρμογή μέτρα που θα έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση του ανταγωνισμού ιδίως

στον τομέα των υπηρεσιών και να εντείνουν την ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών και τον ανταγωνισμό στις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Η πλήρης και έγκαιρη εφαρμογή της οδηγίας περί παροχής υπηρεσιών έως τον Δεκέμβριο του 2009 είναι ουσιώδους σημασίας για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Η άνιση πρόοδος που παρατηρείται στον τομέα αυτόν περιορίζει την πλήρη αξιοποίηση του οικονομικού δυναμικού του τομέα των υπηρεσιών. Αυτό έχει κόστος, δεδομένου ότι στον τομέα αυτόν αντιστοιχεί το 70% του ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ. Σε εθνικό επίπεδο η πρόοδος όσον αφορά την ανάληψη περαιτέρω δράσεων για την ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα των υπηρεσιών είναι ορατή σε λίγα μόνον κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Στις δικτυακές υπηρεσίες ο αριθμός σημαντικών μέτρων που έχουν ληφθεί είναι περιορισμένος και αφορά τον σιδηροδρομικό τομέα (NL), τον τομέα των τηλεπικοινωνιών (EL, SI, FI) και τον τομέα της ενέργειας (NL). Μέτρα έχουν ληφθεί (ES, IT) ή αναμένεται να ληφθούν (FR) στον λιανικό τομέα. Η ετήσια έκθεση προόδου του περασμένου έτους εκτιμούσε ότι σε εννέα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ ο ανταγωνισμός στις επαγγελματικές υπηρεσίες ήταν ανεπαρκής. Παρά τα μέτρα που λήφθηκαν σε ορισμένα από τα εν λόγω κράτη μέλη (BE, ES, FI, IT, NL), η κατάσταση δεν παρουσιάζει σημαντική βελτίωση.

14. Η πρόοδος όσον αφορά την χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση είναι αξιοσημείωτη σε επίπεδο ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την πρόταση οδηγίας περί υπηρεσιών πληρωμών και η Επιτροπή προτείνει δύο ακόμη οδηγίες. Η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες σε επίπεδο κρατών μελών πλησιάζει την ολοκλήρωσή της. Ωστόσο αρκετά κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη ενσωματώσει την οδηγία περί διαφάνειας και την οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων. Τα νομοθετικά μέτρα εστιάστηκαν κυρίως στην ολοκλήρωση των αγορών χονδρικής πώλησης, ενώ οι ευρωπαϊκές αγορές λιανικής τραπεζικής παραμένουν ακόμη κατακερματισμένες σε μεγάλο βαθμό. Παρά το ότι οι υφιστάμενοι μηχανισμοί χρηματοπιστωτικής εποπτείας υπήρξαν αποτελεσματικοί για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης του θέρους του 2007, υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω επεξεργασία ρυθμίσεων χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, συμπεριλαμβανομένων και κοινών αρχών για τη διασυννοριακή διαχείριση οικονομικών κρίσεων.
15. Γενικά, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ κατόρθωσαν εν μέρει να θέσουν σε εφαρμογή μέτρα για την αύξηση του ανταγωνισμού στον τομέα των υπηρεσιών. Έχουν επίσης λάβει μέτρα για την επιτάχυνση της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα εν λόγω μέτρα πολιτικής βαίνουν προς την σωστή κατεύθυνση, αλλά δεν επαρκούν για τη δημιουργία ολοκληρωμένων και ανταγωνιστικών αγορών παροχής υπηρεσιών με αισθητά υψηλότερο βαθμό ευελιξίας στις τιμές και εντονότερη αύξηση της παραγωγικότητας. Η σύσταση στον μικροοικονομικό τομέα εφαρμόστηκε τουλάχιστον εν μέρει, μολονότι τα οφέλη από τον συντονισμό των πολιτικών δεν αξιοποιήθηκαν ακόμη.

Πολιτικές στον τομέα της απασχόλησης

16. Υπάρχουν ενδείξεις ότι η αύξηση της απασχόλησης που καταγράφηκε τα τελευταία χρόνια οφείλεται σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις του παρελθόντος, ιδίως σε μεταρρυθμίσεις που είχαν ως στόχο να αυξηθεί η προσφορά εργατικού δυναμικού και να καταστεί η εργασία αποδοτική οικονομικώς. Ωστόσο, στοιχεία σχετικά με μισθολογικές ακαμψίες και επίμονα υψηλά ποσοστά ανεργίας σε ορισμένες

κοινωνικές ομάδες υποδηλώνουν ότι οι δομές της αγοράς εργασίας δεν είναι ακόμη αρκετά ευέλικτες και προσαρμοστικές, ιδίως εξαιτίας του ότι η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού μεταξύ χωρών, περιφερειών και επαγγελμάτων είναι χαμηλή στη ζώνη του ευρώ.

17. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ εφάρμοσαν τη σύσταση για βελτίωση της ευελιξίας και της ασφάλειας στις αγορές εργασίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, σε ορισμένα κράτη μέλη τα συστήματα μισθολογικής διαπραγμάτευσης να κινούνται βαθμιαία προς περισσότερη ευελιξία και διαφοροποίηση στους μισθούς και στον χρόνο εργασίας, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα συνολική σταθερότητα τιμών και ανταγωνιστικότητα μέσω του καλύτερου συντονισμού των μισθολογικών διαπραγματεύσεων. Για παράδειγμα, υπάρχουν ενδείξεις για πιο αποκεντρωμένες μισθολογικές διαπραγματεύσεις σε ορισμένα κράτη μέλη (ΑΤ, ΕΣ, ΦΙ, ΙΤ), σε άλλα έχουν παρατηρηθεί διαφοροποιημένες συμφωνίες (ΡΤ, ΣΙ), ενώ στην ΙΕ συστάθηκε αντιπληθωριστική ομάδα. Ορισμένα κράτη μέλη (π.χ. ΑΤ, ΦΙ, ΙΕ, ΝΛ) σημείωσαν προόδους προς την κατεύθυνση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης ευελιξίας ασφάλεια στις εργασιακές σχέσεις, ενώ άλλα αρχίσει να λαμβάνουν μέτρα ως προς αυτήν την κατεύθυνση (FR, ΙΤ, ΣΙ). Μεταρρυθμίσεις έχουν γίνει και ως προς τις τέσσερις συνιστώσες της έννοιας της «ευελιξίας με ασφάλεια στην απασχόληση». Όσον αφορά τις συμβατικές ρυθμίσεις, υπάρχει πρόοδος σε ΑΤ και ΛΥ· παρατηρείται αύξηση όσον αφορά την υιοθέτηση στρατηγικών δια βίου μάθησης, των οποίων η εφαρμογή στην πράξη είναι περιορισμένη, την ενίσχυση των ενεργών πολιτικών στις αγορές εργασίας (π.χ. ΑΤ, ΒΕ) και τη βελτίωση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (π.χ. ΒΕ, ΔΕ). Η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού αποτελεί αντικείμενο διαφόρων πρωτοβουλιών της ΕΕ (σύσταση για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων και Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Κινητικότητα στην Εργασία). Ωστόσο, με ορισμένες εξαιρέσεις (π.χ. ΑΤ, ΒΕ, ΦΙ, ΙΤ), η πρόοδος στον τομέα της διασυνοριακής κινητικότητας είναι περιορισμένη.
18. Εν γένει, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ κατόρθωσαν εν μέρει να θέσουν σε εφαρμογή μέτρα επανεξέτασης των μηχανισμών μισθολογικής διαπραγμάτευσης και να βελτιώσουν τα οικονομικά κίνητρα για τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Κατά την άποψη της Επιτροπής πρόκειται για χρήσιμα βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση. Τα όσα επιτεύχθηκαν σε ορισμένα κράτη μέλη και τομείς πρέπει να διαδοθούν παραπέρα. Η προσέγγιση της «ευελιξίας με ασφάλεια» δεν έχει ακόμη χρησιμοποιηθεί για την κατάστρωση μιας συγκροτημένης στρατηγικής. Συνολικά, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν συμμορφωθεί εν μέρει με τη σύσταση, αλλά απαιτούνται μεταρρυθμίσεις και σε άλλους τομείς. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη λάβει σχετικά μέτρα πρέπει να το πράξουν. Ο στενότερος συντονισμός των πολιτικών, ιδίως μέσω του ενστερνισμού των διδαγμάτων από προηγούμενες επιτυχείς μεταρρυθμίσεις, θα δώσει ώθηση την υλοποίηση περαιτέρω μεταρρυθμίσεων που είναι τόσο σημαντικές.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

19. Με βάση τις εκθέσεις εφαρμογής του 2007 τις οποίες υπέβαλαν τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και την από μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση της προόδου που σημειώθηκε στην εφαρμογή βασικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, καθώς και με

βάση τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση, συνάγονται τα εξής συμπεράσματα:

20. Βάσει των εκθέσεων εφαρμογής, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν σημειώσει κάποια πρόοδο στη λήψη μέτρων πολιτικής που βελτιώνουν τη λειτουργία της ζώνης του ευρώ.
21. Απαιτούνται σημαντικές περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την εκπλήρωση των συστάσεων όσον αφορά τον μικροοικονομικό τομέα και τον τομέα της απασχόλησης. Η πρόοδος που καταγράφηκε το 2007 στον μακροοικονομικό τομέα πρέπει να συνεχιστεί.
22. Μεταξύ των θετικών στοιχείων που προκύπτουν από τις εκθέσεις εφαρμογής του 2007 που υπέβαλαν τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ συγκαταλέγονται η δημοσιονομική προσαρμογή του 2007, η εφαρμογή νομοθεσίας για την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των χρηματοπιστωτικών αγορών και η ανάπτυξη συστημάτων μισθολογικής διαπραγμάτευσης που προσφέρουν μεγαλύτερη μισθολογική ευελιξία σε ορισμένα κράτη μέλη.
23. Οι τομείς πολιτικής στη ζώνη του ευρώ, που πρέπει πλέον να αντιμετωπιστούν ως προκλήσεις υψίστης προτεραιότητας, είναι: η διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών και η συμβολή τους στην ανάπτυξη· ο ανταγωνισμός στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, ιδίως στις αγορές υπηρεσιών, η χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση και ο ανταγωνισμός στις χρηματοπιστωτικές λιανικές υπηρεσίες, ούτως ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή και να αυξηθεί η ευελιξία στις τιμές· κατάλληλες μισθολογικές εξελίξεις σε συνολικό, τομεακό, περιφερειακό και επαγγελματικό επίπεδο· ευελιξία με ασφάλεια στις αγορές εργασίας· και μεγαλύτερη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού που θα στηρίζει την προσαρμογή των αγορών εργασίας.
24. Με βάση τα ανωτέρω, συνιστάται στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, εκτός από τις ειδικές κατά χώρα συστάσεις:
  - να επιδιώξουν τη δημοσιονομική εξυγίανση προς την κατεύθυνση των μεσοπρόθεσμων στόχων τους σύμφωνα με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, προσπαθώντας έτσι να επιτύχουν ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή τουλάχιστον 0,5% του ΑΕΠ που θεωρείται ως το ποσοστό αναφοράς,
  - να βελτιώσουν την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών τους με την αναπροσαρμογή των δημόσιων δαπανών και της φορολογίας, με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και της καινοτομίας, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην οικονομική ανάπτυξη και στη δημοσιονομική σταθερότητα,
  - να εφαρμόσουν με αποτελεσματικό τρόπο μέτρα για τη βελτίωση του ανταγωνισμού, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών, και να επιταχύνουν την εφαρμογή μέτρων που προωθούν την πλήρη ενοποίηση των χρηματοοικονομικών αγορών και τον ανταγωνισμό στις λιανικές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, ενισχύοντας ταυτόχρονα τις ρυθμίσεις περί σταθερότητας και εποπτείας,
  - να βελτιώσουν την ευελιξία και την ασφάλεια στις αγορές εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής μέτρων «ευελιξίας με ασφάλεια» (flexicurity), της

καλύτερης εναρμόνισης των μισθολογικών εξελίξεων σύμφωνα με την παραγωγικότητα και μέσω της θέσπισης μέτρων για την προώθηση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού τόσο διασυνοριακά όσο και μεταξύ επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

25. Στο μέλλον θα είναι, επίσης, σημαντικό για τη ζώνη του ευρώ να ενισχύσει περαιτέρω τη διακυβέρνηση με σκοπό τη μεγιστοποίηση των συνεργιών, που είναι μεγαλύτερες σε μια νομισματική ένωση, και την αύξηση της υπευθυνοποίησης, από πολιτική άποψη, για τις μεταρρυθμίσεις. Οι προσανατολισμοί που υιοθέτησε η Ευρωμάδα τον Απρίλιο του 2007 στο Βερολίνο σχετικά με τα δημόσια οικονομικά αποτελούν θετικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή. Μια παρόμοια προσέγγιση θα μπορούσε να εφαρμοσθεί και σε άλλους τομείς. Η ενίσχυση της εκπροσώπησης του ευρώ σε διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και διεθνή πλαίσια διαβούλευσης θα ανταποκρινόταν στο δυναμικό που έχει το νόμισμα αυτό να λειτουργήσει ως πόλος σταθερότητας και ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας.

ΜΕΡΟΣ IV: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ευρωζώνη

	ευρωζώνη						ΕΕ27				
	2000	2003	2004	2005	2006	Εθνικός στόχος 2010	2000	2005	2006	Στόχος της ΕΕ 2010	
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ απασχολούμενο	113.9	111.9	110.9	110.9	110.1		100.0	100.0	100.0		
Ποσοστό απασχόλησης	114.6	111.5	110.6	110.8	110.3		100.0	100.0	100.0	70.0	
μεγαλύτερης ηλικίας	Σύνολο	61.5	62.6	63.0	63.7p	64.6p	:	62.2	63.4p	64.4p	
	Γυναίκες	51.4	53.6	54.5	55.6p	56.7p		53.7	56.2p	57.2p	
	Ανδρες	71.6	71.5	71.5	71.8p	72.6p		70.8	70.8p	71.6p	
	Σύνολο	34.3	37.8	38.6	40.4p	41.7p		36.9	42.3p	43.5p	
	Γυναίκες	24.3	27.9	29.0	31.5p	32.9p		27.4	33.5p	34.8p	
	Ανδρες	44.8	48.1	48.5	49.7p	50.8p		47.1	51.5p	52.6p	
Ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για Ε&Α	1.85e	:	:	:	:	:	1.86e	1.84e	1.84e	3.0	
Επίπεδο εκπαίδευσης των νέων	Σύνολο	73.1	73.1	73.5	73.6	73.8		76.6	77.4	77.8	
	Γυναίκες	76.5	76.3	77.2	77.2	77.6		79.3	80.1	80.7	
	Ανδρες	69.6	69.8	69.9	70.1	70.1		73.8	74.7	74.8	
Συγκριτικά επίπεδα τιμών	100.5	103.5	103.7	102.7	102.6		100.0	100.0	100.0		
Επιχειρηματικές επενδύσεις	Σύνολο	18.9	17.6	17.8	18.1	18.6		18.4	17.8	18.2	
	παροχές	:	:	:	15.0e	:		:	16.0e	:	
	Γυναίκες	:	:	:	17.0e	:		:	17.0e	:	
απασχόλησης	Ανδρες	:	:	:	14.0e	:		:	15.0e	:	
	Σύνολο	:	:	:	:	:		13.0	11.9	11.4	
	Γυναίκες	:	:	:	:	:		20.0	16.8	16.2	
Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας	Ανδρες	:	:	:	:	:		9.6	9.7	9.3	
	Σύνολο	4.0	3.9	4.1	4.0p	3.8p		4.0	4.1p	3.7p	
	Γυναίκες	4.9	4.5	4.7	4.5p	4.3p		4.6	4.5p	4.0p	
Ανδρες	3.2	3.4	3.6	3.5p	3.4p		3.5	3.8p	3.5p		
Συνολικές εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου	99.0	101.7	102.1	101.4	:		90.7	92.1	:		
Ενεργειακή ένταση της οικονομίας	184.2	186.7	185.7	183.4	:		213.1	208.1	:		
ΑΕΠ	104.2e	102.8e	109.3be	109.7e	110.5e		99.1e	105.4e	106.7e		

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ-27

